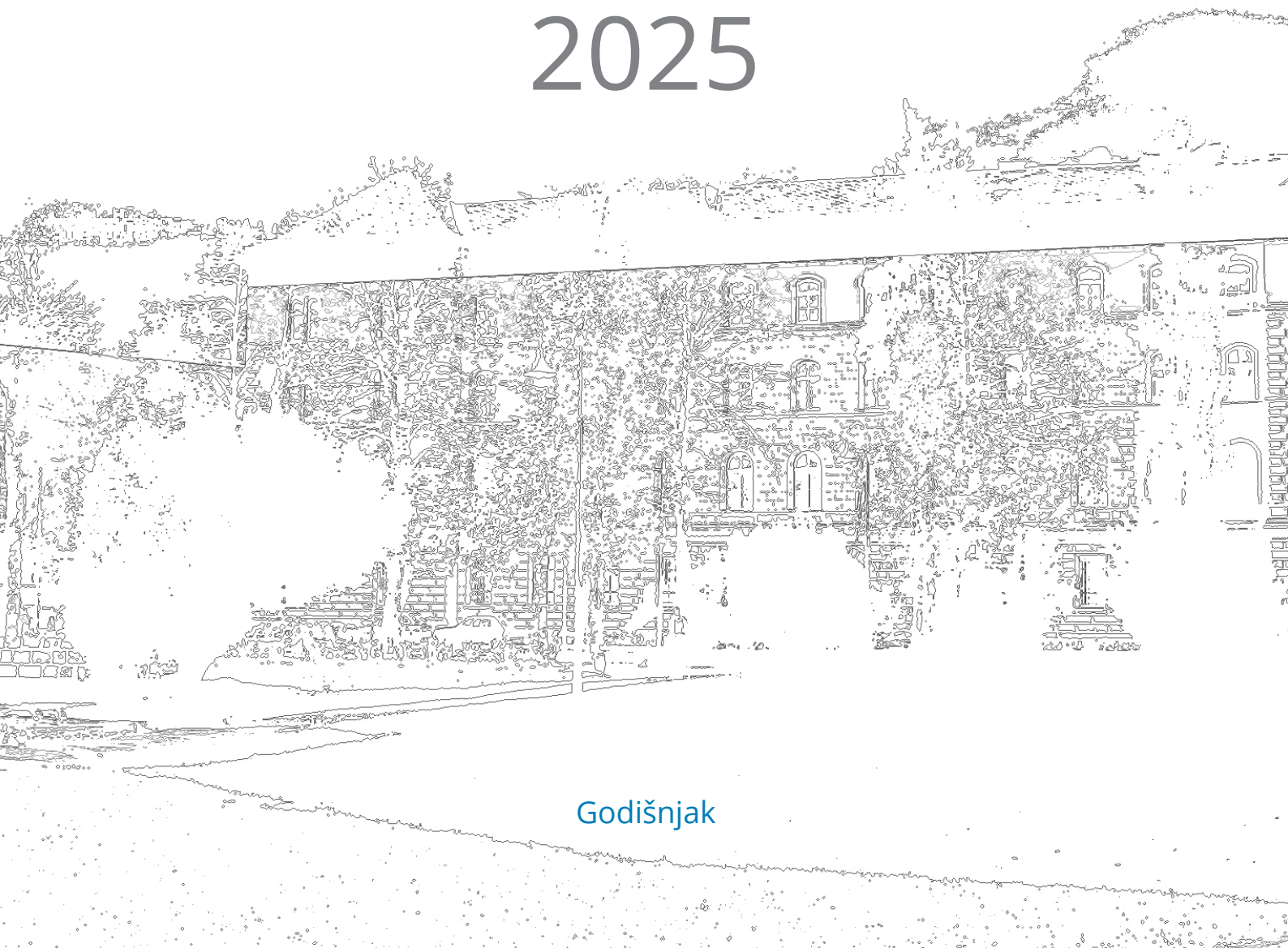

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE 2025

Godišnjak

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

2025

Izdavač:

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

Za izdavača:

MIRSAD ĆEMAN

Urednik:

LARISA VELIĆ

Redakcioni odbor:

LARISA VELIĆ

MARIN VUKOJA

ERMINA DUMANJIĆ

AZEM KRAJINIĆ

ARNELA BEĆIROVIĆ-ZIMIĆ

ELVIS LJAJIĆ

AMELA HARBA-BAŠOVIĆ

Tehnički urednik:

AMELA HARBA-BAŠOVIĆ

Prijevod, lektura i korektura:

JEZIČKI ODJEL USTAVNOG SUDA BiH

Prijelom i dizajn:

IT ODJEL USTAVNOG SUDA BiH

Štampa:

ŠTAMPARIJA FOJNICA d.d. Fojnica

Tiraž:

150

ISSN 3126-3763 (Print)

ISSN 3126-3771 (Online)

Reisa Džemaludina Čauševića 6/III, Sarajevo

Tel: +387 33 251 226

e-mail: info@ustavnisud.ba

www.ustavnisud.ba

SADRŽAJ

Predgovor	5
-----------------	---

O SUDU

Historijski osvrt	9
Nadležnosti	11
Sastav	14
Način rada Ustavnog suda	16
Sekretarijat	20
Javnost rada i odnosi s javnošću	22

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE U 2025. GODINI

Pregled rada	27
Izbor prakse	33
Saradnja s drugim institucijama	43

ANEKSI

Ustavni sud Bosne i Hercegovine – Historijski pregled važnih događaja	48
Registar sudija, predsjednika, generalnih sekretara i registrara	50

Mirsad Ćeman
*Predsjednik
Ustavnog suda
Bosne i Hercegovine*

Predgovor

Mirsad Ćeman

Predsjednik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Ustavni sud Bosne i Hercegovine kao najviši čuvar ustavnosti i zakonitosti ima ključnu ulogu u očuvanju ustavnog poretka, zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda te jačanju vladavine prava u Bosni i Hercegovini. Ostvarujući nadležnosti utvrđene Ustavom Bosne i Hercegovine, Ustavni sud djeluje kao garant pravne sigurnosti i institucionalne stabilnosti, dajući konačna i obavezujuća tumačenja ustavnih normi.

Transparentnost rada i odgovornost prema javnosti predstavljaju temeljna načela djelovanja Ustavnog suda. Redovnim planiranjem svojih aktivnosti te izradom i objavljivanjem godišnjih izvještaja o radu, Sud kontinuirano osigurava uvid javnosti u svoje djelovanje i rezultate. Na taj način potvrđuje svoju posvećenost otvorenosti, ali i jača povjerenje javnosti u institucije ustavne demokratije.

Pokretanjem publikacije „Godišnjak“ za 2025. godinu Ustavni sud Bosne i Hercegovine dodatno unapređuje svoju izdavačku djelatnost i komunikaciju s javnošću. Ova publikacija osmišljena je kao reprezentativno izdanje koje na sistematičan i pristupačan način prezentira ključne aspekte rada Ustavnog suda, s posebnim fokusom na najznačajnije aktivnosti i dostignuća u periodu na koji se odnosi.

„Godišnjak“ objedinjuje elemente godišnjeg izvještaja o radu i dosadašnje informativne publikacije „Info“, čime se uspostavlja jedinstven i funkcionalan koncept koji omogućava potpuniji uvid u djelovanje Suda. Time ova publikacija prerasta isključivo informativni okvir i postaje važan dokument institucionalne memorije i stručne referentnosti.

Sadržaj „Godišnjaka“ obuhvata pregled najvažnijih odluka i ustavnosudske prakse, relevantne statističke pokazatelje, kao i aktivnosti kojima Ustavni sud afirmira standarde zaštite ustavnosti, ljudskih prava i osnovnih sloboda. Poseban segment posvećen je i organizacionim aspektima rada Suda, čime se dodatno doprinosi razumijevanju njegove funkcije i načina djelovanja. Uz to, osnovne informacije o historijatu, nadležnostima, sastavu i načinu rada Ustavnog suda čine stalni dio svakog izdanja, osiguravajući mu kontinuitet i preglednost, dok se u dijelu posvećenom konkretnoj godini predstavljaju najnoviji razvojni i stručni doprinosi.

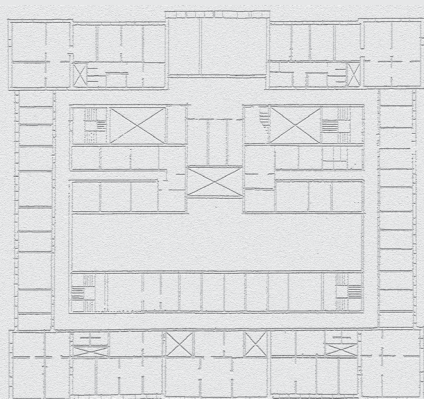
Uvažavajući ustavni i jezički pluralizam Bosne i Hercegovine, publikacija će se objavljivati na službenim jezicima i pismima u Bosni i Hercegovini, čime se dodatno potvrđuje opredijeljenost Ustavnog suda načelima jednakosti i inkluzivnosti.

Iako savremeni trendovi sve više favoriziraju digitalne formate, „Godišnjak“ će, uz elektronsko izdanje dostupno na internetskoj stranici Ustavnog suda, biti objavljivan i u štampanoj formi, zadržavajući time i svoju dokumentarnu i reprezentativnu vrijednost.

Uvjereni smo da će ova publikacija doprinijeti boljem razumijevanju uloge Ustavnog suda Bosne i Hercegovine te dodatno afirmirati njegov značaj u izgradnji i očuvanju ustavnog poretka i vladavine prava.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine

nalazi se u Sarajevu, u zgradi u kojoj je smješteno i Predsjedništvo Bosne i Hercegovine. Zgrada je izgrađena 1886. godine u neorenesansnom stilu kao zgrada Zemaljske vlade prema projektu arhitekta Josipa Vancaša. Njen prvobitni izgled promijenjen je 1911. godine kada je, prema projektu arhitekta Karla Paržika, dograđen treći sprat, na kojem su danas smještene prostorije Ustavnog suda.

ODLUKOM Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika iz 2008. godine zgrada u kojoj je smješten Ustavni sud je, zajedno s pokretnim naslijeđem, proglašena nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine.

The background is a solid orange color. In the center, there is a stylized figure composed of a circle at the top, two curved lines extending downwards and outwards, and two scales of justice on either side. The scales are also stylized, with a triangular top and a rounded bottom. The text "O SUDU" is centered in white, bold, uppercase letters.

O SUDU

USTAV Bosne i Hercegovine kao Aneks IV Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini parafiran je 21. novembra 1995. godine u Sjedinjenim Američkim Državama, država Ohio, grad Dayton, a potpisan je u Parizu 14. decembra 1995. godine i stupio je na snagu istog dana. Izvorni tekst Ustava BiH napisan je na engleskom jeziku i još uvijek ne postoji njegov zvaničan prijevod na službene jezike u Bosni i Hercegovini.

Odluke Ustavnog suda su
konačne i obavezujuće.

(Član VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine)

Historijski osvrt

Zajednička sjednica oba doma Narodne skupštine Bosne i Hercegovine prilikom donošenja Ustava BiH, Sarajevo, april 1963. godine

Ustavni sud Bosne i Hercegovine prvi put je konstituiran 15. februara 1964. godine na osnovu Ustava iz 1963. godine, a zadržan je i kasnijim Ustavom iz 1974. godine. Taj Ustavni sud je u prvom redu imao nadležnost u apstraktnoj normativnoj kontroli, kao što je odlučivanje o saglasnosti (republičkih) zakona s Ustavom i o ustavnosti i zakonitosti drugih propisa i općih i samoupravnih akata te rješavanje sporova između Republike i drugih društveno-političkih zajednica, kao i sukoba nadležnosti između sudova i organa društveno-političkih zajednica. Zakonom o Ustavnom sudu bila su regulirana pitanja organizacije, nadležnosti i postupka pred tim Ustavnim sudom.

Današnji Ustavni sud utemeljen je članom VI Ustava Bosne i Hercegovine, koji je donesen kao Aneks IV Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i kojim se uređuju nadležnost, osnovna pitanja organizacije i procedure te konačnost i obaveznost odluka. Novi Ustav Bosne i Hercegovine iz 1995. godine inovirao je ustavni položaj Ustavnog suda i učinio ga kompatibilnim sa standardima ustavnog sudstva, osigurao ustavnopravne okvire za organizaciju i funkcioniranje Ustavnog suda na potpuno novim političkim i pravnim osnovama u odnosu na prethodni period, i to kao nezavisnog organa visokog autoriteta koji je izdvojen iz sistema trodiobe vlasti.

Potpisano u Parizu, 14. decembra 1995, na bosanskom, hrvatskom, engleskom i srpskom jeziku, pri čemu je svaki tekst jednako autentičan.

Sklopljeno u Parizu, dne 14. prosinca 1995, na bosanskom, hrvatskom, engleskom i srpskom jeziku, s time da je svaki tekst jednako vjerodostojan.

Done at Paris, this 14th day of december, 1995, in the Bosnian, Croatian, English and Serbian languages, each text being equally authentic.

Потписано у Паризу, на дан 14. децембра 1995, на босанском, хрватском, енглеском и српском језику, с тим што је сваки текст једнако аутентичан.

Za Republiku Bosnu i Hercegovinu	Za Republiku Hrvatsku	Za Saveznu Republiku Jugoslaviju
Za Republiku Bosnu i Hercegovinu	Za Republiku Hrvatsku	Za Saveznu Republiku Jugoslaviju
For the Republic of Bosnia and Herzegovina	For the Republic of Croatia	For the Federal Republic of Yugoslavia
За Републику Босну и Херцеговину	За Републику Хрватску	За Савезну Републику Југославију

Oslanjajući se na poštovanje
ljudskog dostojanstva, slobode i
jednakosti,

Posvećeni miru, pravdi, toleranciji i
pomirenju,

Ubijedeni da demokratski organi
vlasti i pravične procedure najbolje
stvaraju miroljubive odnose unutar
pluralističkog društva,

U želji da podstaknu opšte
blagostanje i ekonomski razvoj kroz
zaštitu privatnog vlasništva i unapređenje
tržišne privrede,

Vođeni ciljevima i načelima
Povelje Ujedinjenih naroda,

Opredijeljeni za suverenitet, teritorijalni
integritet i političku nezavisnost Bosne i
Hercegovine u skladu sa međunarodnim
pravom,

Odlučni da osiguraju puno
poštovanje međunarodnog
humanitarnog prava,

Inspirisani Univerzalnom Deklaracijom
o ljudskim pravima, Međunarodnim
paktovima o građanskim i političkim
pravima, odnosno o ekonomskim, socijalnim
i kulturnim pravima, i Deklaracijom o
pravima lica koja pripadaju nacionalnim ili
etničkim, vjerskim i jezičkim manjinama, kao
i drugim instrumentima ljudskih prava,

Podsjećajući se na Osnovna
načela usaglašena u Ženevi 8. 9.
1995. godine i u Njujorku 26. 9.
1995. godine,

Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (u zajednici s ostalima), i
građani Bosne i Hercegovine ovim utvrđuju

Ustav Bosne i Hercegovine:

(...)

Nadležnosti

Nadležnosti Ustavnog suda su definirane u članovima VI/3, VI/4. i IV/3.f). Ustava. U okviru osnovne zadaće – podržavanja Ustava Bosne i Hercegovine, po ovim ustavnim odredbama radi se o sedam vidova nadležnosti, što u krajnjem znači i diferencirane postupke, kao i specificirane odluke, zavisno od vrste nadležnosti i prirode sporova.

Sporovi sukoba nadležnosti

Član VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine

Ustavni sud ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz Ustava između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine. U suštini, Sud ovdje odlučuje o pozitivnim ili negativnim sukobima nadležnosti, kao i o bilo kojim drugim sporovima koji se mogu pojaviti u odnosima između državnih i entitetskih struktura vlasti, odnosno institucija Bosne i Hercegovine.

Prema Ustavu, spor može pokrenuti samo određen krug ovlaštenih pokretača: član Predsjedništva Bosne i Hercegovine, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući ili njegov zamjenik bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta.

Ocjena ustavnosti zakona

Član VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine

Ustavni sud ima nadležnost da odluči je li bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

Iako Ustav eksplicitno govori samo o „odredbama zakona entiteta“, slijedeći generalni zadatak Suda da podržava Ustav Bosne i Hercegovine, ovim se od ocjene ustavnosti ne isključuju i zakoni Bosne i Hercegovine.

Prema Ustavu, spor može pokrenuti samo određen krug ovlaštenih pokretača: član Predsjedništva Bosne i Hercegovine, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući ili njegov zamjenik bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta.

Ocjena ustavnosti specijalnih paralelnih odnosa entiteta sa susjednim državama

Član VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine

Kao specijalni slučaj podržavanja Ustava, Sud je također nadležan da ispita je li odluka entiteta da uspostavi specijalni paralelni odnos sa susjednom državom u skladu sa ovim ustavom, uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine.

Prema Ustavu, spor može pokrenuti samo određen krug ovlaštenih pokretača: član Predsjedništva Bosne i Hercegovine, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući ili njegov zamjenik bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta.

Apelaciona jurisdikcija

Član VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine

Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda je ustanovljena ustavnim odredbom po kojoj Sud „ima apelacionu nadležnost za pitanja iz Ustava koja se pojave na osnovu presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini“.

Ovo znači da je Ustavni sud posljednja instanca supsidijarne zaštite prava i sloboda ustanovljenih Ustavom.

Pravilima Suda navedena ustavna odredba definirana je tako da Sud, ukoliko ustanovi da je apelacija osnovana, može ukinuti presudu i slučaj vratiti sudu koji je donio tu presudu na ponovni postupak. Sud čija je presuda ukinuta dužan je po hitnom postupku donijeti drugu, pri čemu je vezan pravim shvatanjem Ustavnog suda o povredi Ustavom garantiranih prava i osnovnih sloboda podnosioca apelacije. Izuzetno, ako organ čija je odluka ukinuta u smislu prethodnog stava donese novu odluku bez poštovanja pravnog shvatanja Ustavnog suda, Ustavni sud može sam odlučiti o meritumu predmeta ukoliko postoji odluka organa koja ne krši ustavna prava tako što će takvu odluku ostaviti na pravnoj snazi.

Apelanti koji smatraju da su im presudom ili drugom odlukom bilo kojeg suda povrijeđena prava imaju pravo podnošenja apelacije nakon iscrpljivanja svih efektivnih pravnih lijekova utvrđenih zakonom.

Prosljeđivanje pitanja od drugih sudova

Član VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine

Ustavni sud je nadležan u pitanjima koja mu je proslijedio bilo koji sud u Bosni i Hercegovini u pogledu toga je li zakon, od čijeg važenja njegova odluka zavisi, kompatibilan sa Ustavom, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava.

Ustavni sud, po općem pravilu, može podržati zakon relevantan za odluku nižeg suda ili ga proglašiti nevažećim. Spomenuti niži sud je zatim obavezan postupiti u skladu sa odlukom Ustavnog suda.

Deblokada Parlamentarne skupštine

Član IV/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine

Nadležnost Ustavnog suda u slučaju „blokade“ Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine o pitanju vitalnog interesa po mnogo čemu predstavlja atipičan vid aktivnosti ustavnosudske instance jer se praktično na taj način uspostavlja „bliski kontakt“ između „ustavnosudske“ i „zakonodavne“ vlasti.

Ovdje Ustavni sud rješava spor u kojem je, prema mišljenju većine delegata jednog od konstitutivnih naroda, predložena odluka Parlamentarne skupštine destruktivna za vitalni nacionalni interes, a pri tome su u Domu naroda iscrpljena sva „parlamentarna sredstva“ za rješavanje ovog pitanja.

Zaštita statusa i ovlaštenja Brčko distrikta

Član VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nadležan je da odlučuje o bilo kakvom sporu u vezi sa zaštitom utvrđenog statusa i ovlaštenja Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koji se može javiti između jednog ili više entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ili između Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine po ovom ustavu i odlukama Arbitražnog tribunala.

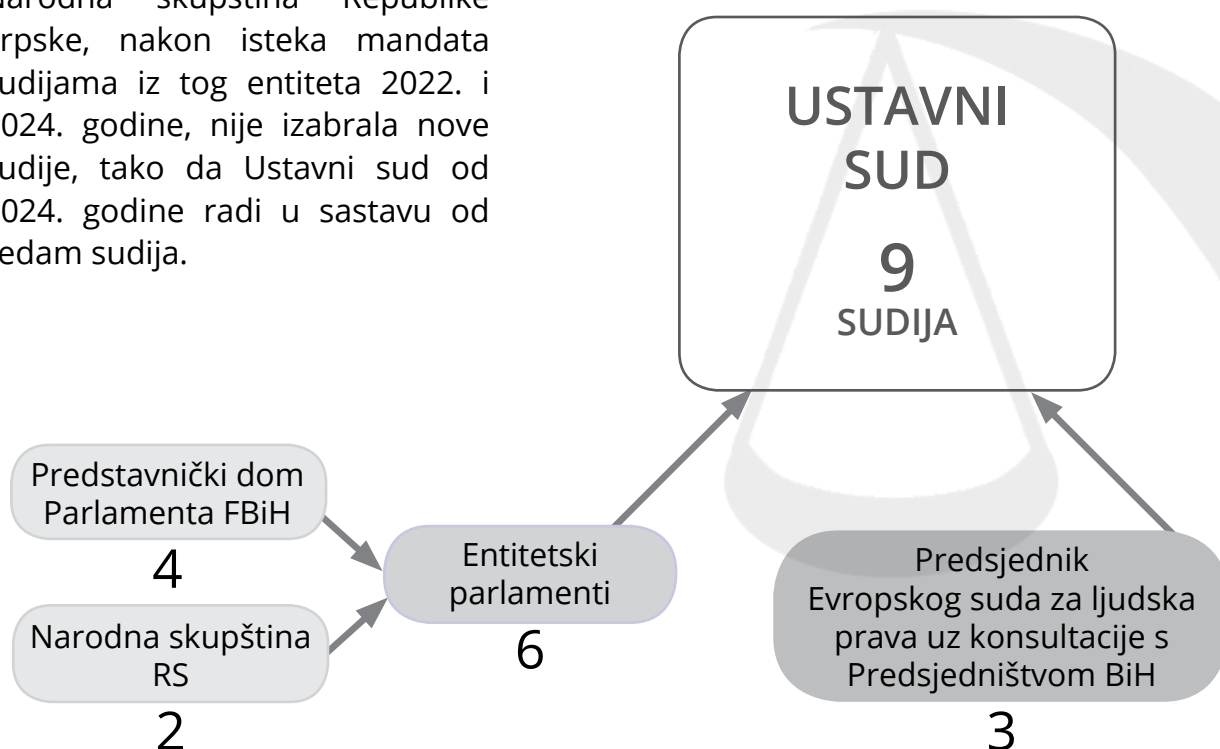
Osim ovlaštenih pokretača iz člana VI/3. tačka a) Ustava (član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući ili njegov zamjenik bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine BiH, jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine BiH ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta), spor u vezi sa zaštitom statusa Brčko Distrikta također može pokrenuti većina poslanika u Skupštini Brčko Distrikta BiH koja uključuje najmanje jednu petinu izabranih poslanika iz reda svakog od konstitutivnih naroda.

Sastav

Članom VI Ustava BiH propisano je da se Ustavni sud BiH sastoji od devet članova, pri čemu četiri člana bira Predstavnički dom (Parlament) Federacije, dva člana Narodna skupština Republike Srpske, a tri člana bira predsjednik Evropskog suda za ljudska prava nakon konsultacija s Predsjedništvom. Sudije Ustavnog suda se biraju među istaknutim pravnicima visokog moralnog ugleda.

Narodna skupština Republike Srpske, nakon isteka mandata sudijama iz tog entiteta 2022. i 2024. godine, nije izabrala nove sudije, tako da Ustavni sud od 2024. godine radi u sastavu od sedam sudija.

MIRSAD ĆEMAN

Predsjednik

Na dužnost sudije Ustavnog suda BiH stupio je u oktobru 2008. godine.

VALERIJA GALIĆ

Potpredsjednica

Na dužnost sutkinje Ustavnog suda BiH stupila je u maju 2003. godine.

ANGELIKA HELENE ANNA NUSSBERGER

Potpredsjednica

Na dužnost međunarodne sutkinje Ustavnog suda BiH stupila je u junu 2020. godine.

HELEN KELLER

Sutkinja

Na dužnost međunarodne sutkinje Ustavnog suda BiH stupila je u decembru 2020. godine.

LEDI BIANKU

Sudija

Na dužnost međunarodnog sudije Ustavnog suda BiH stupio je u decembru 2021. godine.

MARIN VUKOJA

Sudija

Na dužnost sudije Ustavnog suda BiH stupio je u maju 2024. godine.

LARISA VELIĆ

Sutkinja

Na dužnost sutkinje Ustavnog suda BiH stupila je u maju 2025. godine.

Trenutni sastav
Ustavnog suda
Bosne i
Hercegovine

Način rada Ustavnog suda

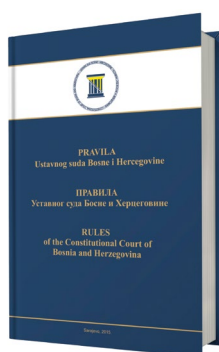
Većina svih članova suda sačinjava kvorum.

Sud će, većinom glasova svih članova, usvojiti svoja pravila o radu. Sud će voditi javne rasprave, a svoje odluke će javno obrazlagati i objavljivati.

(Član VI/2. Ustava BiH)

PRAVILA
Suda

Osim Ustavom Bosne i Hercegovine, pitanja postupka pred Ustavnim sudom detaljnije su uređena i Pravilima Ustavnog suda, koja po ovlaštenju iz Ustava donosi sam Ustavni sud.

Ustavni sud odlučuje u sjednicama.

Sjednice Ustavnog suda su Plenarna sjednica, sjednica Velikog vijeća i sjednica Malog vijeća.

Plenarna sjednica

Ustavni sud odlučuje u Plenarnoj sjednici većinom glasova svih sudija Ustavnog suda kada odlučuje o predmetima iz nadležnosti Ustavnog suda:

- a) iz člana VI/3.a) Ustava kada ih pokrenu ovlašteni podnosioci, te čl. VI/3.c), IV/3.f) Ustava i Amandmana I na Ustav (u daljnjem tekstu: Amandman I);
- b) u predmetima iz nadležnosti Ustavnog suda iz člana VI/3.b) Ustava koji se uvrste na dnevni red Plenarne sjednice;
- c) drugim pitanjima utvrđenim Ustavom, ovim pravilima i zaključkom Plenarne sjednice.

Veliko vijeće čine sudije koje su izabrali nadležni zakonodavni organi entitetā.

Predsjednik Ustavnog suda predsjedava Velikim vijećem, a u slučaju njegove spriječenosti, zamjenjuje ga jedan od potpredsjednika kojeg on odredi.

Veliko vijeće, većinom glasova svih sudija Ustavnog suda (najmanje pet sudija), odlučuje o predmetima iz nadležnosti Ustavnog suda iz člana VI/3.a), kada ih pokrenu neovlašteni podnosioci, i člana VI/3.b) Ustava, koji nisu uvršteni u dnevni red Ustavnog suda u Plenarnoj sjednici, i o drugim pitanjima koja se uvrste na dnevni red sjednice u skladu sa Ustavom i ovim pravilima.

Ukoliko nije donesena odluka, predmet se prosjeđuje Ustavnom sudu u Plenarnoj sjednici u tekstu koji predlaže sudija izvjestitelj, ako Veliko vijeće ne odluči drugačije.

Malo vijeće sastoji se od predsjednika Ustavnog suda i dva potpredsjednika iz reda sudija koje su izabrali nadležni zakonodavni organi entitetā. Malim vijećem predsjedava predsjednik Ustavnog suda.

Malo vijeće jednoglasno odlučuje o zahtjevima za donošenje privremenih mjera i o administrativnim pitanjima o kojima se ne odlučuje u sjednicama Ustavnog suda.

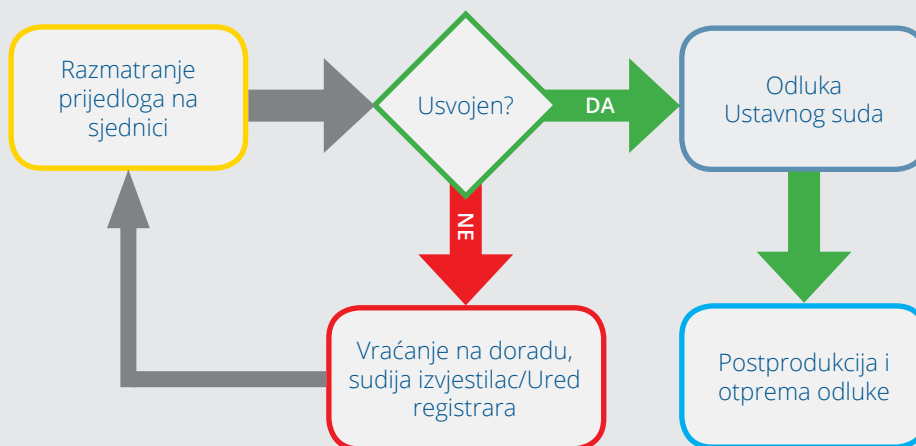
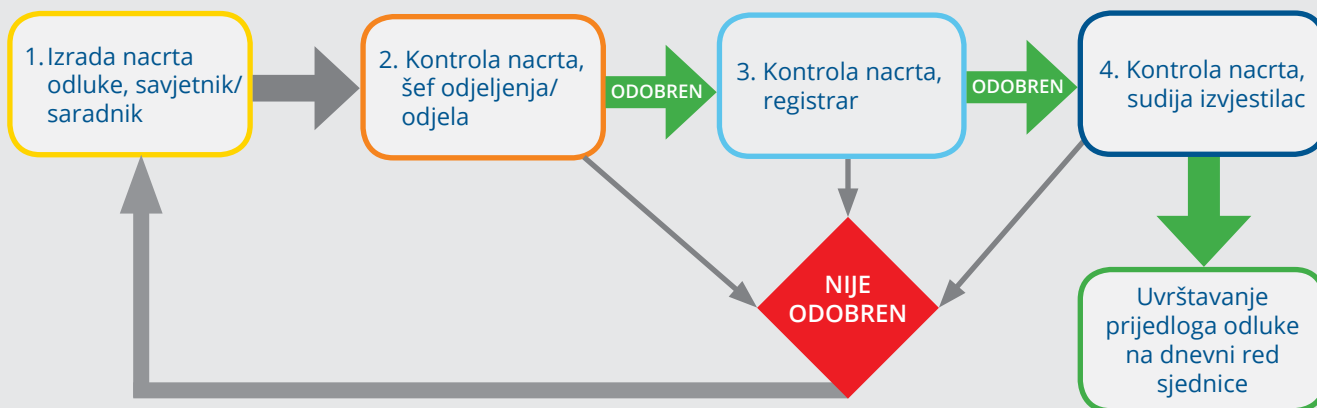
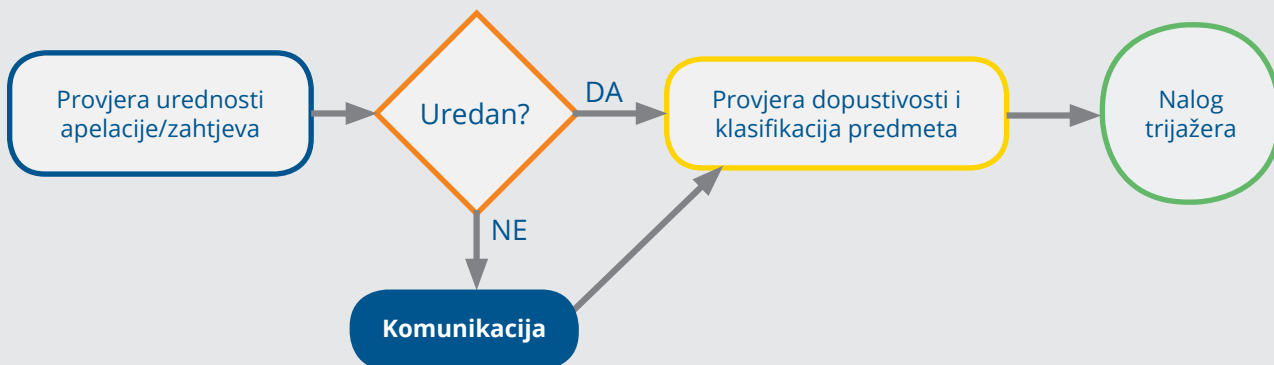
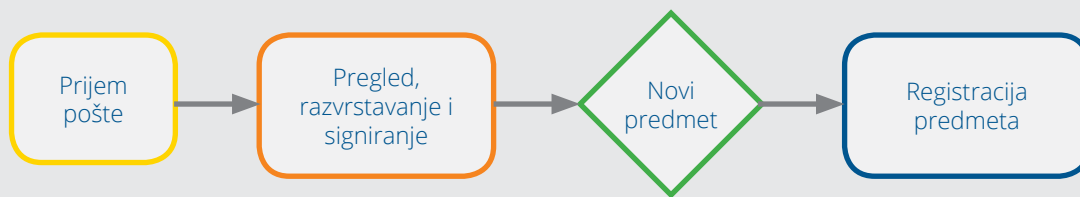
(Čl. 8, 9, 10. i 12. Pravila Ustavnog suda)

Sala za održavanje plenarnih sjednica i javnih rasprava

Sala za održavanje sjednica vijeća

6. ČINJENICE

Ukratko iznijeti navode, činjenice i dokaze na kojima se temelji **PRAVNI LIJEK** posebnom listu papira ukoliko je potrebno.

a) Koristeni pravni lijekovi (priziv, revizija i dr.)

Sud/tijelo koje je donijelo odluku	Broj odluke	Nadnevak donošenja odluke	Ishod postupka

c) Je li postupak okončan ili je u tijeku?

OKONČAN U TIJEKU

Upišite ovdje sve dokumente koje prilažete uz apelaciju. (Uz Vašu apelaciju trebaju biti priloženi preslici svih odluka i dokumenata koje se naveli u ovoj Napomena)

9. LISTA DOKUMENATA

Ukratko iznijeti navode, činjenice i dokaze na kojima se temelji **PRAVNI LIJEK** posebnom listu papira ukoliko je potrebno.

APELACIJA

Predmet broj: AP / /

Nadnevak primitka: (popunjava Pisarnica Suda)

1. PODNOSITELJ APELACIJE

a) Ime i prezime/naziv pravne osobe

b) Adresa apelanta
Kontakt adresa za prepisku sa Ustavnim sudom

c) Telefon/faks

d) E-mail

2. ZASTUPNIK PODNOSITELJA

Papirni ovaj dio samo ako odvjetnik ili drugi zastupnik zastupa podnositelja apelacije u postupku pred Ustavnim sudom. Ovlašt treba biti priložena.

a) Ime i prezime/naziv pravne osobe

b) Adresa zastupnika
Kontakt adresa za prepisku sa Ustavnim sudom

c) Telefon/faks

d) E-mail

3. POBJIČANA ODLUKA/ODLUKE

Preslik odluke priložiti uz ovu apelaciju.

Sud/tijelo koje je donijelo odluku	Broj odluke	Nadnevak donošenja odluke	Nadnevak dostave odluke

5. ODREDBE O LJUDSKIM PRAVNIM ZAŠTIĆENIM

Listu prava zaštićenih ljudskih prava i sloboda koje su navedene u članu 1. Ustava Bosne i Hercegovine i/ili u drugim međunarodnim dokumentima, potrebno je da se dostavljene u prilogu ovom formularu.

Ustav Bosne i Hercegovine

R. Dž. Čauševića 6/III, 71000 Sarajevo

tel: +387 33 251 226 fax: +387 33 561 134 web: www.ustavisud.ba email: info@ustavisud.ba

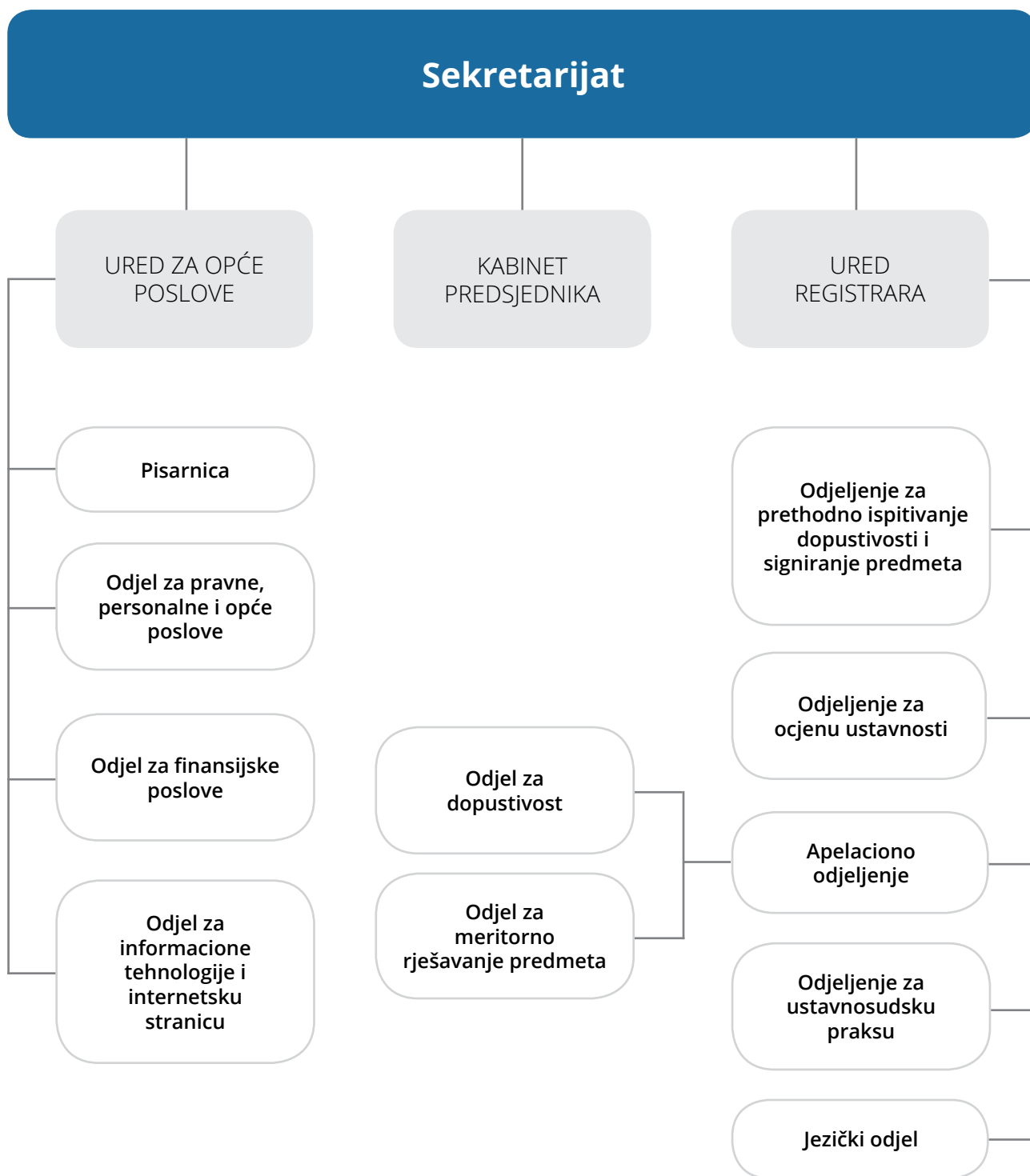

Sekretarijat

Poslovi podrške Ustavnom sudu organizirani su u okviru Sekretarijata Ustavnog suda. Organizacija i sva druga pitanja koja su od značaja za rad Sekretarijata bliže su uređeni Odlukom o organizaciji Sekretarijata Ustavnog suda. Odlukom je sistematizirano 48 radnih mjesta, odnosno 115 izvršilaca, ali su budžetom Ustavnog suda odobrene samo 92 pozicije. Planom kadrova se za svaku godinu utvrđuje broj izvršilaca u okviru odobrenih budžetskih sredstava.

Sekretarijat se sastoji od tri osnovne organizacione jedinice, i to Kabineta predsjednika, Ureda registrara i Ureda za opće poslove. U okviru uređā poslovi se grupiraju i organiziraju u odjeljenja, odjele i druge organizacione jedinice, a unutar njih u referate.

Struktura zaposlenih u Sekretarijatu Ustavnog suda na dan 31. decembra 2025. godine

■ Žene ■ Muškarci

■ VSS ■ SSS

Javnost rada i odnosi s javnošću

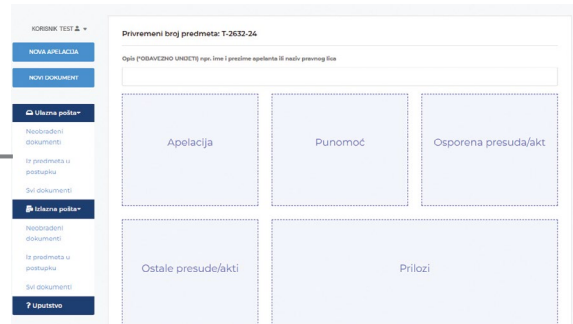
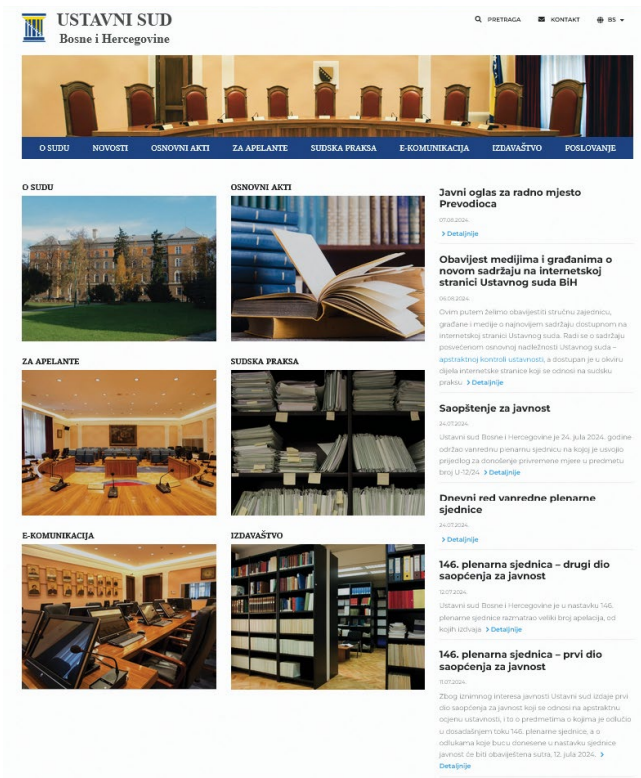
Rad Ustavnog suda je javan.

Javnost postupka pred Ustavnim sudom se osigurava:

- obavještanjem javnosti o pripremanju i održavanju sjednica Ustavnog suda i javnih rasprava pred Ustavnim sudom
- davanjem obavještenja o toku postupka
- dostavom službenih saopćenja sredstvima javnog informiranja
- održavanjem konferencija za štampu
- omogućavanjem učesnicima u postupku da izvrše uvid u predmete o kojima Ustavni sud odlučuje te da prisustvuju javnim raspravama Ustavnog suda
- objavljivanjem donesenih odluka
- izdavanjem publikacija Ustavnog suda u kojima se objavljuju značajnije odluke, rješenja i drugo ili
- na drugi način koji odredi Ustavni sud.

Ustavni sud kontinuirano unapređuje javnost rada i odnose s javnošću. Osnovno načelo Pravilnika o pristupu informacijama i ponovnoj upotrebi dokumenata Ustavnog suda (2024) jest da se sve informacije smatraju otvorenim i javnim, osim ako je neobjavljivanje u potpunosti opravdano i zasnovano na propisanim izuzecima. **Proaktivna transparentnost** podrazumijeva da Sud, na vlastitu inicijativu i tamo gdje je to izvodivo, na svojoj internetskoj stranici redovno objavljuje i ažurira informacije iz svog djelokruga rada s ciljem podsticanja informiranog učestvovanja javnosti u vezi s pitanjima od javnog interesa.

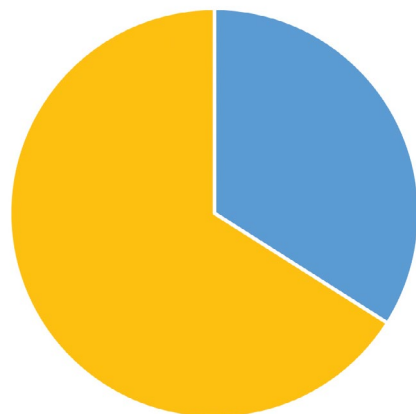

S ciljem bržeg, jednostavnijeg, ekonomičnijeg i efikasnijeg poslovanja i razmjene dokumenata i informacija uspostavljena je **elektronska komunikacija** Ustavnog suda s fizičkim i pravnim subjektima, i to u dva vida.

Prvi je elektronska komunikacija u punom obimu namijenjena advokatima, koja se ostvaruje putem namjenske web-aplikacije.

Druga je elektronska komunikacija u ograničenom obimu, koja se ostvaruje putem elektronske pošte i koja je namijenjena apelantima, svim ostalim fizičkim i pravnim licima, te advokatima koji se nisu opredijelili za elektronsku komunikaciju u punom obimu.

Internetska stranica USBIH kontinuirano se nadopunjuje i unapređuje novim sadržajima kao što su: sudska praksa u svim svojim segmentima (pretraga odluka, pregled prakse, izvršenje odluka, apstraktna ocjena ustavnosti), poslovanje (planski dokumenti, izvještaji, javne nabavke, konkursi), novosti, izdavaštvo (publikacije Suda) i sl.

Komunikacija u 2025. godini:

- Elektronska komunikacija 66%
- Klasična komunikacija u papirnoj formi 34%

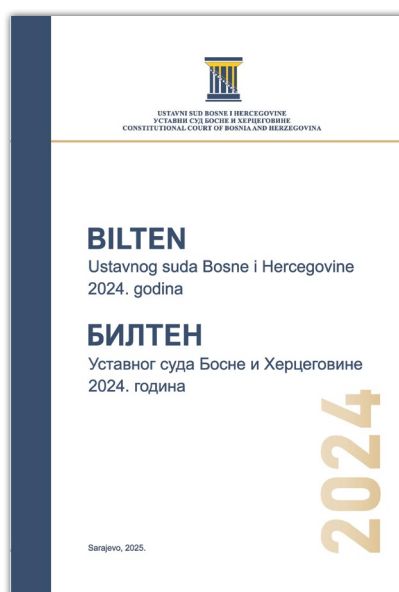
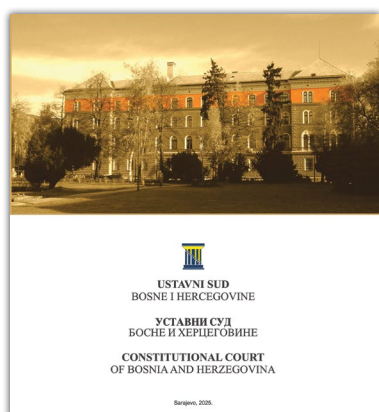
Biblioteka po svojoj primarnoj funkciji spada u specijalne biblioteke i namijenjena je isključivo stručnom i naučno-istraživačkom radu zaposlenih u Ustavnom sudu BiH. Stručnjacima van Suda dostupna je uz najavu.

Bibliotečki fond, koji se sastoji od reprezentativne građe iz područja pravnih nauka, ali i ostalih društvenih nauka, stvara se i dopunjuje kupovinom, razmjenom i poklonom i stručno obrađuje primjenom jedinstvenog načina obrade zasnovanog na međunarodnim standardima. U toku 2025. godine nabavljena je dvadeset i jedna nova knjiga, petnaest kupovinom i šest poklonom. Bibliotečki fond sada broji 3.117 naslova.

Ustavni sud u okviru svoje **izdavačke djelatnosti**, koja je važan segment ostvarivanja javnosti rada ove institucije, objavljuje periodične i monografske publikacije u elektronskoj i štampanoj formi. U toku 2025. godine objavljene su sljedeće publikacije:

- Bilten odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – 2024. godina
- Informativna brošura

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE U

2025. GODINI

1-100
2013

1-100
2013

1-100
2013

1-100
2013

1-100
2013

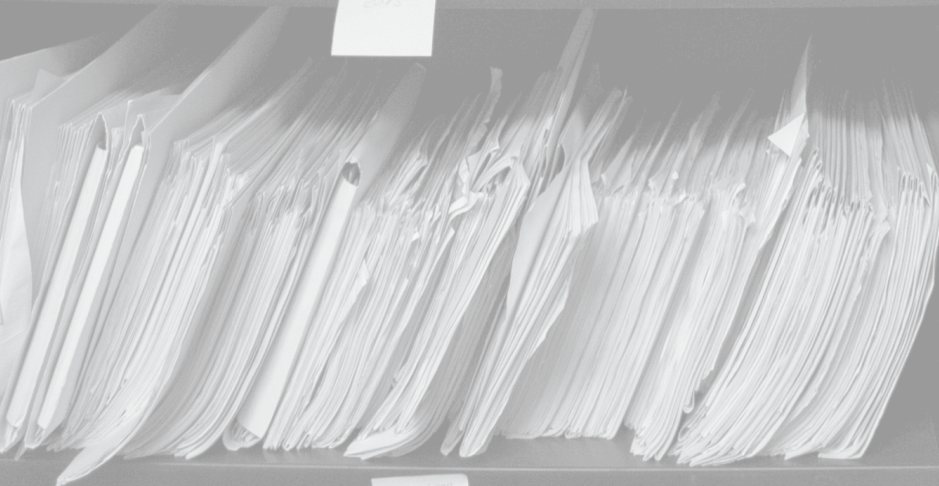
1-100
2013

1-100
2013

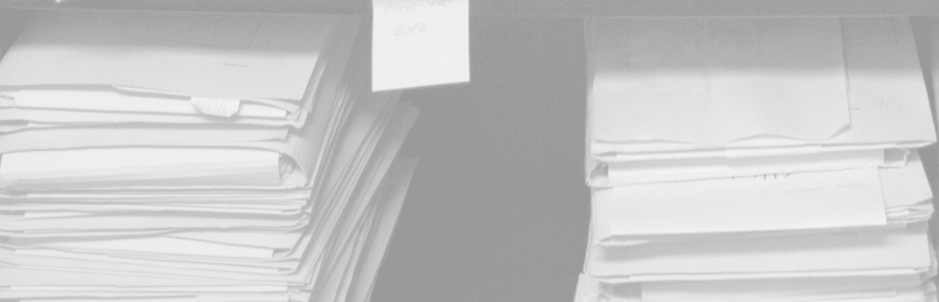
1-100
2013

1-100
2013

1-100
2013

1-100
2013

Pregled rada

Rad Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u 2025. godini treba posmatrati u kontekstu činjenice da je tokom cijele godine Ustavni sud radio u nepotpunom sastavu, tj. sa četvero domaćih i troje međunarodnih sudija. Ustavni sud radi u otežanim okolnostima i u nepotpunom sastavu još od 2022. godine jer nadležno entitetsko zakonodavno tijelo, Narodna skupština Republike Srpske, odbija ispuniti svoju ustavnu obavezu da izabere sudije na upražnjene sudijske pozicije. Povod za ovakav stav je nezadovoljstvo nekim odlukama Ustavnog suda, kao i insistiranje da se međunarodne sudije isključe iz sastava Ustavnog suda i da se promijeni način odlučivanja u Ustavnom sudu. Dodatno, jedan sudija kojeg je izabrao Parlament Federacije Bosne i Hercegovine krajem 2025. godine je napunio 70 godina života, što predstavlja razlog za prestanak mandata zbog starosne dobi. Međutim, da bi se izbjeglo daljnje smanjivanje broja sudija, odnosno blokada rada Ustavnog suda, 2024. godine su izmijenjena Pravila Ustavnog suda, čime je propisana mogućnost izuzetnog produženja mandata sudije dok nadležni organ ne izabere novog sudiju i dok novi sudija ne preuzme dužnost. Ustavni sud dakle sada funkcioniра u sastavu od sedam sudija.

Navedene okolnosti su praktično dovele do toga da tokom 2025. godine nisu bili u funkciji ni Malo vijeće (koje čini predsjednik i dvoje domaćih sudija – potpredsjednika) ni Veliko vijeće (koje čini šest domaćih sudija) budući da je za kvorum inače, pa i za Veliko vijeće, potrebno najmanje pet sudija. Tokom cijele godine Ustavni sud je radio isključivo u plenarnim sjednicama (četvero domaćih i troje međunarodnih sudija) budući da se jedino na taj način mogao osigurati neophodni kvorum za rad.

Pri tome, treba imati u vidu da je u dosadašnjoj praksi Suda upravo Veliko vijeće odlučivalo o najvećem broju predmeta – više od 99% svih predmeta iz apelacione nadležnosti. Neophodnost da se na plenarnim sjednicama rješavaju svi apelacioni predmeti, kao i sva pitanja administrativne prirode, o kojima u redovnim okolnostima odlučuju Malo i Veliko vijeće, neminovno je utjecala na dinamiku rješavanja predmeta.

Tokom godine razmatrane su i primjenjivane različite organizacione, tehničke, personalne i druge mjere s ciljem osiguranja funkcionalnosti Suda (uvođenje elektronskih i *online* sjednica, prilagođavanje načina obrade predmeta u Sekretarijatu odnosno Uredu registrara, te usavršeni modeli pripreme nacрта odluka Ustavnog suda itd.). Zbog enormnog povećanja broja i obima materijala koje je potrebno prevesti na engleski jezik tokom cijele godine je angažirano dvoje dodatnih prevodilaca na određeno vrijeme.

Iako je dugogodišnja praksa bila da se u toku jedne kalendarske godine održi šest plenarnih sjednica, u uvjetima nepopunjenog sudijskog sastava, kao neophodan dio organizacionog prilagođavanja datim okolnostima, promijenjena je i dinamika održavanja plenarnih sjednica. Tako je u 2025. godini Ustavni sud održao ukupno 18 plenarnih sjednica (šest redovnih „uživo“, sedam redovnih „online“ i pet vanrednih sjednica).

I pored svih preduzetih mjera, Ustavni sud nije uspio održati dinamiku rada iz prethodnog perioda.

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2025. godine primljeno je ukupno 5.714 predmeta (43 „U“ i 5.671 „AP“ predmet).

U istom periodu riješeno je 2.527 predmeta (24 „U“ i 2.503 „AP“ predmeta), odnosno donesena je 1.261 odluka (17 „U“ i 1.244 „AP“). Broj donijetih odluka je manji od broja riješenih predmeta zbog procesnih mogućnosti spajanja više predmeta u jednu odluku.

Na dan 31. decembar 2025. godine ukupno je ostalo neriješenih 13.653 predmeta (28 „U“ i 13.625 „AP“ predmeta).

U odnosu na decembar 2021. godine broj neriješenih predmeta se povećao s 2.964 na 13.653 koliko ih je bilo na dan 31. decembar 2025. godine, dok se maksimalno trajanje postupka produžilo s 20 na 56 mjeseci, što je posljedica nepopunjenosti sudijskog sastava Ustavnog suda.

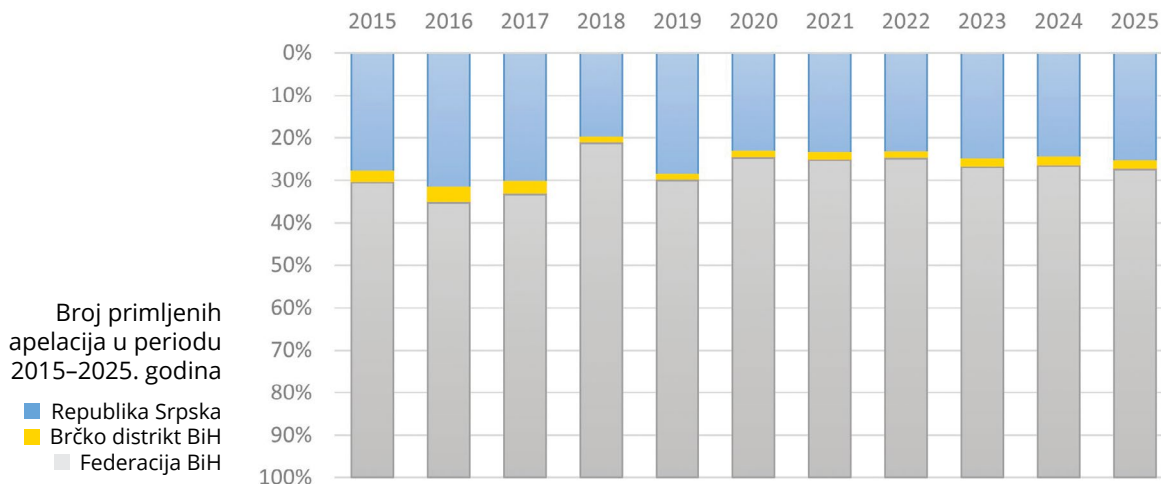
U okviru 28 neriješenih predmeta ocjene ustavnosti („U“ predmeti) najveći broj je primljen u 2025. godini (26), te po jedan predmet primljen u 2020. i 2022. godini.

U okviru 13.625 neriješenih predmeta iz apelacione nadležnosti („AP“ predmeti) najveći broj je također iz 2025. godine (5.135), dok su preostali predmeti iz 2024. (3.498), 2023. (2.953), 2022. (1.802) i iz 2021. godine (237).

U toku godine primljena su 64 zahtjeva za donošenje privremene mjere (PM) te je donijeto 10 odluka o privremenoj mjeri. U radu su ostala ukupno 262 zahtjeva za donošenje privremene mjere, uključujući i zahtjeve primljene prethodnih godina. Kada su u pitanju zahtjevi za preispitivanje odluke Ustavnog suda, u toku 2025. godine riješeno je 6, a ostala su neriješena 83 zahtjeva za preispitivanje. Istekom 2025. godine preduzete su mjere za ubrzano rješavanje zahtjeva za donošenje privremene mjere te zahtjeva za preispitivanje odluke.

Veoma je važno naglasiti da je 31. decembra 2025. godine u Ustavnom sudu bilo oko 4.800 pripremljenih nacrti odluka koje obuhvataju oko 5.000 predmeta, spremnih za razmatranje i usvajanje, ali zbog nefunkcionalnosti Velikog vijeća nije ih bilo moguće razmatrati.

Imajući u vidu sve navedeno, može se zaključiti da je Ustavni sud, uprkos otežanim okolnostima, iako u smanjenom obimu, uspio osigurati nužno funkcioniranje u segmentu rada na predmetima. Istovremeno, s uspjehom su provedene značajne aktivnosti kojima Sud promovira svoju doktrinu, iskustvo i praksu u domenu vladavine prava i zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda, te aktivnosti u segmentu unapređenja organizacije rada i uvjeta rada.

Propust odnosno nespremnost Narodne skupštine Republike Srpske da ispuni svoju ustavnu obavezu blagovremenog izbora sudija Ustavnog suda i time prouzrokovano otežano funkcioniranje Suda predstavljaju direktno kršenje Ustava Bosne i Hercegovine i ponašanje kojim se podrivaju osnovna demokratska načela, zaštita ljudskih prava i vladavina prava. Posljedice koje proizlaze iz takvog ponašanja najneposrednije će osjetiti odnosno već osjećaju brojni građani iz cijele Bosne i Hercegovine. Najbrojniji predmeti koje Sud ima u radu su apelacioni predmeti, odnosno predmeti u

kojima se građani, fizička i pravna lica, obraćaju Ustavnom sudu kada smatraju da su im odlukama redovnih sudova povrijeđena prava i slobode koje im garantira Ustav. Otežavanjem funkcioniranja Ustavnog suda direktno se onemogućavaju građani Bosne i Hercegovine, uključujući i građane bosanskohercegovačkog entiteta Republika Srpska, da pred Ustavnim sudom efikasno ostvare svoja prava. Pri tome treba imati u vidu da su oko 24% od ukupnog broja apelacija primljenih tokom 2025. godine podnijela fizička i pravna lica iz Republike Srpske.

Dodatno, produžavanje vremena trajanja postupaka pred Ustavnim sudom vrlo vjerovatno će za posljedicu imati pokretanje većeg broja postupaka pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strasbourgu zbog povrede prava na pravično suđenje (dužina trajanja postupka). Evropski sud za ljudska prava smatra da su države potpisnice Evropske konvencije, bez obzira na razloge unutrašnje prirode, dužne organizirati svoje pravne sisteme tako da domaći sudovi ispunjavaju standarde rješavanja predmeta u razumnom roku. U slučajevima u kojima Evropski sud utvrdi povredu ljudskih prava, države su dužne isplatiti znatna finansijska sredstva aplikantima na ime nematerijalne štete. Ako se stanje ne promijeni, mogu se očekivati znatna budžetska opterećenja po ovom osnovu u narednim godinama.

Riješeni „AP” i „U” predmeti u periodu od 2017. do 2025. godine

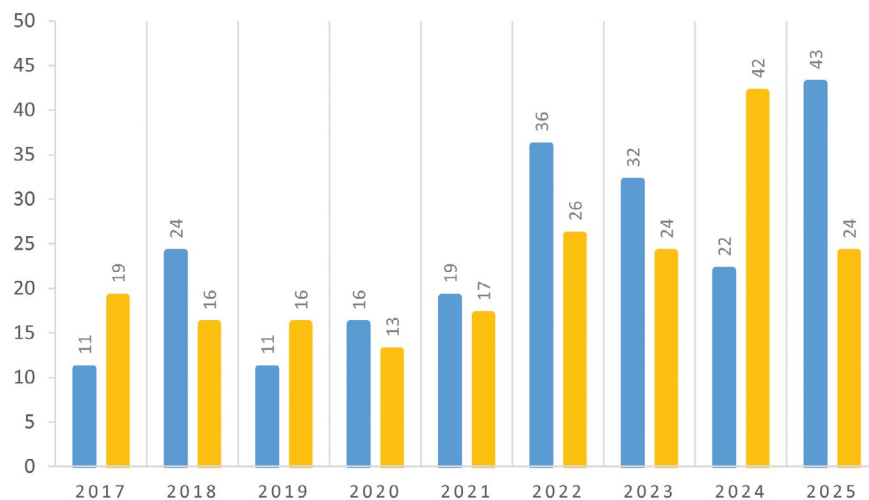
Godina	„AP” predmeti					„U” predmeti			Ukupno riješeno „AP” i „U” predmeta	
	Meritum		Dopustivost		Obustava	Ukupno riješeno „AP”	Meritum	Dopustivost		Ukupno riješeno „U”
	OM	RR	PF	OD						
2017.	915	850	2.117	1.494	13	5.389	12	7	19	5.408
2018.	1.102	1.228	1.937	2.337	21	6.625	11	5	16	6.641
2019.	777	836	2.462	2.261	112	6.448	14	2	16	6.464
2020.	914	191	2.505	1.493	33	5.136	13	/	13	5.149
2021.	941	657	1.428	1.205	33	4.264	17	/	17	4.281
2022.	694	696	1.308	1.400	27	4.125	26	/	26	4.151
2023.	123	89	311	960	3	1.486	24	/	24	1.510
2024.	230	115	450	1.994	59	2.848	42	/	42	2.890
2025.	280	67	796	1.306	54	2.503	20	4	24	2.527
Ukupno	5.976	4.729	13.314	14.450	355	38.824	179	18	197	39.021

Skraćenice:

- OM** – odluka o dopustivosti i meritumu (usvaja se, odbija se, djelimično se usvaja)
- RR** – odluka o dopustivosti i meritumu – razuman rok (usvaja se, odbija se, djelimično se usvaja)
- PF** – odluka o dopustivosti *prima facie* (odbacuje se kao očigledno neosnovana)
- OD** – odluka o dopustivosti (odbacuje se kao nedopuštena)

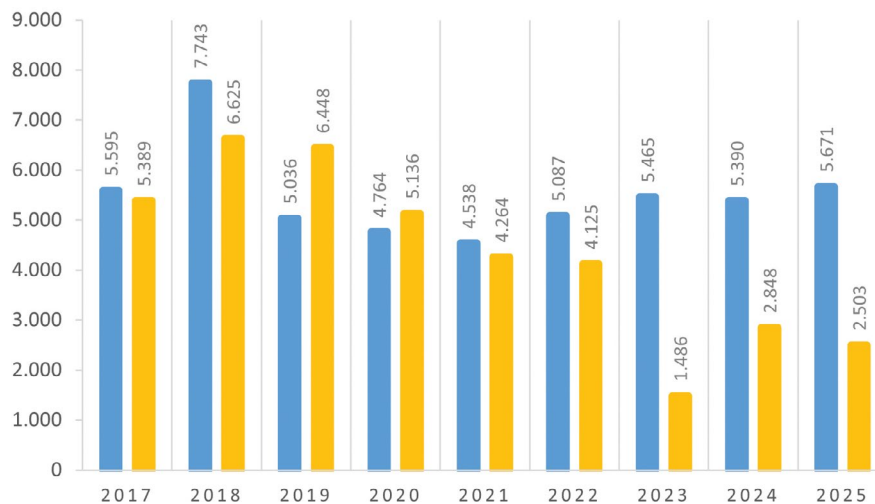
Primljeni i riješeni „U” predmeti u periodu 2017–2025. godina

■ Primljeni
■ Riješeni

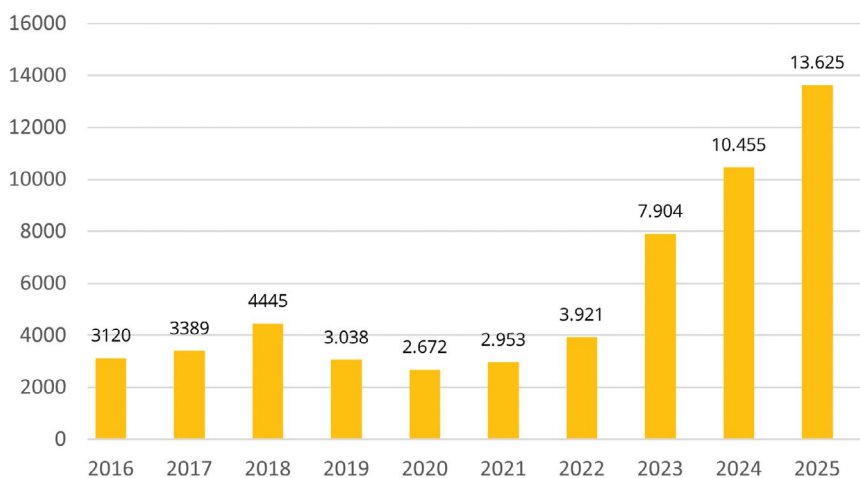

Primljeni i riješeni „AP” predmeti u periodu 2017–2025. godina

■ Primljeni
■ Riješeni

Neriješeni „AP” i „U” predmeti u periodu 2016–2025. godina

Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je izabrao sutkinju prof. dr. Larisu Velić umjesto sutkinje Seade Palavrić koja je otišla u penziju. Sutkinja Velić je stupila na dužnost u maju 2025. godine, a prije toga je bila dekanesa Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici.

Planski dokumenti

usvojeni tokom 2025. godine:

- Srednjoročni plan rada za period od 2026. do 2028. godine
- Program rada Ustavnog suda BiH za 2026. godinu
- Plan kadrova za 2026. godinu
- Plan stručnog usavršavanja za 2026. godinu
- Dokument okvirnog budžeta Ustavnog suda BiH za period od 2026. do 2028. godine
- Prijedlog budžeta za 2026. godinu i
- Akcioni plan za uspostavu i unapređenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u Ustavnom sudu BiH za 2025. godinu.

Ratifikacijom Sporazuma o finansiranju Godišnjeg akcionog plana za BiH za 2024. godinu, zaključenog između EU i BiH, Ustavnom sudu su odobreni projekti u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći – IPA III. Početak realizacije projektnih aktivnosti očekuje se tokom 2026. godine.

Ustavni sud, u saradnji s drugim organima i institucijama, vodi proaktivnu ulogu u praćenju **izvršenja svojih odluka**. Na kraju 2025. godine bilo je neizvršeno 19 „U“ odluka i 74 „AP“ odluke, odnosno ukupno 93 odluke. Dodatno, 60 odluka iz grupe tzv. vojnih stanova (koja uključuje 131 predmet) bilo je u posebnom statusu provjere. Tokom 2025. godine doneseno je ukupno sedam rješenja o neizvršenju odluka, koja su upućena Tužilaštvu BiH na daljnje postupanje.

Izveštajni dokumenti

usvojeni tokom 2025. godine:

- Izveštaj o radu Ustavnog suda BiH za 2024. godinu
- Izveštaj o izvršenju budžeta za 2024. godinu
- Izveštaj o postupanju po zahtjevima za pristup informacijama
- Izveštaj o provedbi Plana integriteta i dr.

Tokom 2025. godine Ustavni sud je zaprimio trinaest zahtjeva za pristup informacijama.

U zahtjevima je uglavnom tražen **pristup informacijama** iz djelokruga rada Ustavnog suda koje se odnose na usvojene odluke iz osnovne nadležnosti (sudska praksa i statistički podaci u vezi s predmetima), dok se određeni broj zahtjeva odnosio na podatke u vezi sa zaposlenicima.

Rješavajući po zaprimljenim zahtjevima za pristup informacijama, proveden je postupak u skladu s Pravilnikom o pristupu informacijama, na osnovu kojeg je jedanaest zahtjeva odobreno u cijelosti, jedan je odobren djelimično, dok je u vezi s jednim zahtjevom izdato obavještenje. U izvještajnoj godini Ustavni sud nije odbio nijedan zahtjev za pristup informacijama.

Ustavni sud ima vlastiti **sistem za upravljanje predmetima (SUP)**, koji je razvijen i održava se interno, tj. od zaposlenih Ustavnog suda. Putem SUP-a odvija se cjelokupno unutrašnje poslovanje Ustavnog suda, uključujući i sve faze rada na predmetima, počevši od evidentiranja i dodjele u rad, preko pripreme nacрта, kontrole, vanjske komunikacije u vezi s predmetima pa sve do faze rasprave i odlučivanja o predmetu na sjednicama Suda, te cjelokupne postprodukcije odluka i njihove otpreme. Tokom 2025. godine SUP je kontinuirano unapređivan u smislu uvođenja novih funkcija.

Jezički odjel Ustavnog suda u 2025. godini je nastavio rad obavljajući poslove simultanog i pismenog prevođenja te poslove lektoriranja za potrebe Suda. U toku godine prevedeno je 15.400 te lektorirano 18.336 kartica teksta.

Ustavni sud kontinuirano ulaže napore u jačanju postojećih ljudskih kapaciteta putem raznih vrsta **edukacija**. U vezi s tim, Ustavni sud je u 2025. godini, u skladu s potrebama rada i finansijskim mogućnostima te zahvaljujući podršci organizatora stručnih događaja i donatora, realizirao 35 edukacija za zaposlene – učešćem na seminarima, radionicama, obukama i drugim vidovima educiranja (od kojih su neke održane *online*), a u prvom redu u oblasti vladavine prava i zaštite ljudskih prava, odnosno primjene Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, finansijskog upravljanja i kontrole, zaštite ličnih podataka, javnih nabavki, kibernetičke sigurnosti i slično.

Edukacija o temi „Digitalni dokazi između privatnosti i pravičnog postupka“, Sarajevo, januar 2025. godine

Ukupan **budžet** Ustavnog suda Bosne i Hercegovine za 2025. godinu je, nakon korekcija, iznosio 11.066.176 KM za 98 izvršilaca, uključujući i dodatna sredstva odobrena od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine iz tekuće rezerve.

Zbog funkcioniranja u režimu privremenog finansiranja tokom većeg dijela godine, realizacija budžeta iznosila je 9.612.230 KM (87%), pri čemu su tekući izdaci ostvareni u iznosu od 9.506.799 KM, a kapitalni u iznosu od 105.431 KM.

Izbor prakse

U-10/24

23. januar 2025. godine

Ustavnost Zakona o registraciji pravnih lica koja osnivaju institucije Bosne i Hercegovine – pravni status Akademije nauka i umjetnosti BiH

Činjenice i navodi iz zahtjeva Pred Sudom BiH se u trenutku podnošenja zahtjeva Ustavnom sudu vodio postupak po vanrednom pravnom lijeku podnesenom u upravnom sporu tužioca Akademije nauka i umjetnosti BiH (ANUBiH) protiv tuženog Žalbenog vijeća pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (Žalbeno vijeće) radi upisa u Registar pravnih lica Bosne i Hercegovine (Registar). U tom postupku se postavilo pitanje pravilnosti primjene materijalnog prava u situaciji kada su važeći propisi u suprotnosti s demokratskim načelima i ne osiguravaju kontinuitet pravnih propisa.

Podnosilac zahtjeva je, između ostalog, istakao da je nesporno da je ANUBiH osnovan prema Zakonu o ANUBiH koji je donijela Socijalistička Republika BiH (SRBiH) i koji je dio pravnog sistema Bosne i Hercegovine, ali da sama ta činjenica ne može biti osnov za upis u Registar.

Podnosilac zahtjeva je u zahtjevu podnesenom Ustavnom sudu postavio pitanje ustavnosti Zakona o registraciji pravnih lica koja osnivaju institucije Bosne i Hercegovine (Zakon o registraciji), u smislu člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine, jer odredbe čl. 1. i 18. spornog Zakona o registraciji ne propisuju mogućnost registracije pravnih lica osnovanih zakonom koji je donijela SRBiH, odnosno Republika BiH.

Odluka Ustavnog suda Iako su se zahtjevom konkretno osporavali čl. 1. i 18. Zakona o registraciji, Ustavni sud je smatrao da zahtjev ustvari pokreće pitanje ustavnosti navedenog zakona zato što ne sadrži posebne odredbe kojima se regulira pravni status ANUBiH kao pravnog lica koje je osnovano zakonom SRBiH, koji je još uvijek na snazi na osnovu ustavnog načela o kontinuitetu propisa.

Ustavni sud je istakao da ustavno načelo kontinuiteta pravnih propisa predstavlja mehanizam osiguranja načela vladavine prava u Bosni i Hercegovini. Podsjetio je da član 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine podrazumijeva ustavno načelo kontinuiteta pravnih propisa, prema kojem su svi zakoni koji su bili na snazi na teritoriji Bosne i Hercegovine u trenutku kada je Ustav Bosne i Hercegovine stupio na snagu ostali na snazi sve dok nadležni organ vlasti Bosne i Hercegovine ne odredi drugačije. Vladavina prava iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, u kontekstu načela kontinuiteta pravnih propisa iz člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine, sredstvo je kojim se osigurava da se zakoni usvojeni prije stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine nastave provoditi u situaciji kada „nadležni organ vlasti Bosne i Hercegovine“ nije osporio ustavnost takvih zakona.

Ustavni sud je istakao da je nesporno da je Zakon o ANUBiH primjenom načela kontinuiteta pravnih propisa iz člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine dio pravnog sistema Bosne i Hercegovine, što je Ustavni sud već konstatirao u Odluci broj AP-1679/17¹. U toj odluci Ustavni

¹ U Odluci broj AP-1679/17 od 10. novembra 2020. godine Ustavni sud je zaključio da je odbijanje ANUBiH (čiji je status utvrđen Zakonom o ANUBiH, koji je donijela institucija tadašnje SRBiH, kada nadležni organ vlasti Bosne i Hercegovine nije donio nikakvu odluku kojom bi to pitanje bilo uređeno drugačije) za upis u Registar na osnovu Zakona o registraciji, koji je donijela Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, suprotno ustavnom demokratskom načelu iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i načelu kontinuiteta pravnih propisa iz člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud je zaključio da je za rješenje konkretnog ustavnog spora neophodno

sud je također konstatirao da tako definiran pravni status Zakona o ANUBiH daje ANUBiH legitimno očekivanje za nesmetano i potpuno obavljanje njegove djelatnosti. Međutim, Ustavni sud je istakao da sporni Zakon o registraciji uspostavlja ograničenja kada je riječ o registraciji pravnih lica jer se ta registracija odnosi isključivo na pravna lica koja osnivaju ili koja su već osnovale institucije Bosne i Hercegovine nakon stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine (čl. 1. i 18). S druge strane, spornim Zakonom o registraciji nisu obuhvaćena pravna lica koja su osnovana zakonima donesenim prije stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine. To se u konkretnom slučaju odnosi na ANUBiH. Zbog takvog zakonskog rješenja i nepostojanja drugog pravnog propisa koji bi se odnosio na ANUBiH, on je u postojećoj pravnoj regulativi onemogućen djelovati u punom obimu prava obuhvaćenih važećim Zakonom o ANUBiH. Navedeno je Ustavni sud već konstatirao u Odluci broj AP-1679/17 kada je naglasio da „na jednoj strani, prema Zakonu o ANUBiH koji je na osnovu načela kontinuiteta zakona dio pravnog sistema Bosne i Hercegovine, apelantica ima zakonski osnov, dakle legitimno očekivanje za nesmetano i potpuno obavljanje svoje djelatnosti, dok je na drugoj strani, na osnovu Zakona o registraciji, odbijen njen zahtjev za upis u Registar, a što je jedan od uvjeta da apelantica u praksi učestvuje u pravnom prometu neophodnom za nesmetano obavljanje djelatnosti“. Ustavni sud je ukazao da je takvim ograničenjem, prema spornom Zakonu o registraciji, direktno dovedena u pitanje primjena Zakona o ANUBiH koji je na snazi u pravnom sistemu Bosne i Hercegovine, što ima za posljedicu neusklađenost spornog Zakona o registraciji s odredbama člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud je zaključio da sporni Zakon o registraciji nije u skladu sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i članom 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine.

U-6/25

29. maj 2025. godine

Ustavnost Zakona o posebnom registru
i javnosti rada neprofitnih organizacija
Republike Srpske

Predmet zahtjeva U predmetu broj U-6/25 Ustavni sud Bosne i Hercegovine je ocjenjivao ustavnost Zakona o posebnom registru i javnosti rada neprofitnih organizacija Republike Srpske, fokusirajući se na njegovu usklađenost s pravom na slobodu udruživanja iz člana II/3.i) Ustava BiH i člana 11. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Osporenim zakonom uvedena je obaveza registracije neprofitnih organizacija koje primaju finansijsku ili drugu pomoć iz inostranstva. Dalje, neprofitnim organizacijama je zabranjeno „političko djelovanje“ i „politička aktivnost“. Neprofitne organizacije koje se bave tim aktivnostima su okarakterizirane kao „agenti stranog utjecaja“. Zakon je također propisao obavezno označavanje materijala koje te organizacije objavljuju putem elektronskih medija, informacionih i telekomunikacionih mreža te detaljno izvještavanje o stranim donacijama. Osim toga, propisao je da se nad zakonitošću rada neprofitnih organizacija vrši redovan inspeksijski nadzor. Kao sankcije su predviđene zabrana rada i krivična odgovornost odgovornih lica.

Odluka Ustavnog suda Ustavni sud je zaključio da je osporenim zakonom u potpunosti isključena mogućnost da neprofitne organizacije utječu na predstavnike javne vlasti. Kako je istakao Ustavni sud, na taj način im je zabranjeno obavljanje njihove osnovne djelatnosti. Ustavni sud je dalje ukazao da široko formulirani pojmovi „neprofitnih organizacija“ i zabranjenog „političkog djelovanja“ i „političkih aktivnosti“ nisu u skladu sa zahtjevom predvidivosti jer onemogućuju organizacijama civilnog društva da predvide koja je to granica njihove dozvoljene aktivnosti.

naložiti Ministarstvu, koje je nadležno za registraciju pravnih lica, da ponovo odluči o zahtjevu ANUBiH za upis u Registar u skladu s demokratskim načelom iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i načelom kontinuiteta pravnih propisa iz člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine. Preduzimanje mjera s ciljem izvršenja ove odluke podrazumijeva, po potrebi, dopune podzakonskih akata iz člana 1. Zakona o registraciji.

Takva formulacija, s druge strane, omogućava javnim vlastima da svaku aktivnost organizacija civilnog društva kvalificiraju kao zabranjenu i da je sankcioniraju. Ustavni sud je dalje istakao da označavanje udruženja koja se bave „političkim djelovanjem“ ili „političkim aktivnostima“, a koja finansijski ili na drugi način pomažu strani subjekti, kao „agenata stranog utjecaja“ ima snažan odvraćajući i stigmatizirajući efekt i znatno otežava njihov rad, te stvara negativnu percepciju o tim udruženjima u javnosti. U vezi s tim je ukazao da pravo udruženja da primaju strane donacije proizlazi iz Osnovnih načela o statusu nevladinih organizacija u Evropi i Preporuke CM/Rec(2007)14 Komiteta ministara Vijeća Evrope državama članicama o pravnom statusu nevladinih organizacija u Evropi, te Deklaracije Ujedinjenih naroda o pravima i odgovornostima pojedinaca, grupa i državnih organa u unapređivanju i zaštiti univerzalno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda. Međutim, uprkos tome, osporeni zakon podvrgava strane donacije rigoroznom režimu izvještavanja i redovnih i vanrednih kontrola, uz obavezu udruženja koja primaju takve donacije da sve materijale koje dijele obilježavaju „oznakom neprofitne organizacije“ bez obzira na to da li postoji bilo kakva veza između stranog finansiranja i navodne „političke aktivnosti“ ili „političkog djelovanja“. Ustavni sud je također istakao da osporeni zakon ne sadrži odredbe koje bi garantirale pristup efektivnim pravnim lijekovima radi osporavanja ili traženja preispitivanja odluka donesenih na osnovu tog zakona, na šta su ukazali i Venecijanska komisija i ODIHR u zajedničkom mišljenju u nacrtu osporenog zakona. Konačno, Ustavni sud je istakao da je osporenim zakonom kao isključiva sankcija za „političke aktivnosti“ ili „političko djelovanje“ propisana zabrana obavljanja rada i krivična odgovornost odgovornih lica. Imajući u vidu navedene razloge, Ustavni sud je zaključio da uvođenje nove pravne kategorije „neprofitnih organizacija“ i „agenata stranog utjecaja“, kao i rigorozni režim izvještavanja, mogućnost redovnih i vanrednih kontrola te obaveza da materijale koje dijele obilježe „oznakom neprofitne organizacije“, uz zapriječenu isključivu sankciju u vidu zabrane obavljanja rada i krivične odgovornosti odgovornih lica, nije odgovaralo „hitnoj društvenoj potrebi“, odnosno nije bilo nužno u demokratskom društvu.

AP-1095/22

23. januar 2025. godine

Povreda prava na imovinu,
redovni sud neosnovano
zahtijevao protest mjenice

Činjenice i apelacioni navodi Apelantica je kao tražilac izvršenja protiv izvršenika Općinskom sudu podnijela prijedlog za izvršenje na osnovu mjenice s klauzulom „bez protesta“. Općinski sud je donio rješenje kojim je odredio izvršenje zabilježbom, procjenom i prodajom nekretnine u vlasništvu izvršenika. Nakon toga, Općinski sud je zaključkom pozvao apelanticu da dostavi protest mjenice. Apelantica nije postupila po tom zaključku, pa je Općinski sud stavio van snage ranije rješenje o izvršenju, ukinuo sve provedene radnje i odbacio prijedlog za izvršenje. U obrazloženju je naveo da mjenica s klauzulom „bez protesta“, ukoliko nije protestirana, ne predstavlja zakonski osnov za nastavak izvršenja. Također je istakao da tražilac izvršenja na osnovu mjenice kao vjerodostojne isprave mora uz mjenicu dostaviti sudu i protest radi ispunjenja zakonskih pretpostavki za nastavak izvršnog postupka u smislu čl. 22. i 29. stav 2. Zakona o izvršnom postupku.

Kantonalni sud je odbio apelanticinu žalbu i potvrdio prvostepeno rješenje. U obrazloženju je naglašeno da neprotestirana mjenica, čak i s klauzulom „bez protesta“, ne predstavlja vjerodostojnu ispravu, pozivajući se na pravno shvatanje Vrhovnog suda Federacije BiH. Zbog toga je zaključeno da nisu postojale zakonske pretpostavke za nastavak izvršnog postupka.

Apelantica je u apelaciji podnesenoj Ustavnom sudu istakla da joj je osporenim odlukama prekršeno pravo na pravično suđenje zbog proizvoljne primjene materijalnog i procesnog prava.

Odluka Ustavnog suda Iako se apelantica nije eksplicitno pozvala na pravo na imovinu, Ustavni sud je, shodno svojoj ustaljenoj praksi i pravilu *iura novit curia*, navode iz apelacije razmotrio kroz pravo na imovinu.

Analizirajući sporno pravno pitanje, Ustavni sud je kao ključnu odredbu istakao član 47. stav 1. Zakona o mjenici, prema kojem se imalac mjenice oslobađa obaveze protestiranja ukoliko mjenica sadrži klauzulu „bez protesta“. Iako je prijedlog za izvršenje bio zasnovan upravo na takvoj mjenici, Kantonalni sud je, pozivajući se na pravno shvatanje Vrhovnog suda Federacije BiH, zauzeo stav da je protest mjenice ipak bio neophodan da bi se mjenica mogla smatrati vjerodostojnom ispravom podobnom za izvršenje u smislu člana 29. stav 2. Zakona o izvršnom postupku.

Ustavni sud je istakao da član 29. stav 2. ZIP-a ne isključuje primjenu člana 47. stav 1. Zakona o mjenici. Naglasio je da se uspostavljanjem obaveze imaocu mjenice da protestira mjenicu uprkos navedenim zakonskim odredbama i uprkos tome što sadrži klauzulu „bez protesta“ obesmišljava propisana zakonska mogućnost izdavanja takve mjenice, a na tražioca izvršenja se stavlja nepotreban teret. Ustavni sud je istakao da, na osnovu odredbe člana 29. stav 2. ZIP-a u vezi sa članom 47. stav 1. Zakona o mjenici, mjenica koja ima klauzulu „bez protesta“ ne treba da bude protestirana da bi se smatrala vjerodostojnom ispravom na osnovu koje se može pokrenuti izvršni postupak. Stoga je Ustavni sud zaključio da miješanje u apelanticinu imovinu nije bilo izvršeno u skladu sa zakonom, te da je stoga došlo do povrede prava na imovinu.

AP-2990/22

23. januar 2025. godine

Stjecanje prava vlasništva dosjelošću na poljoprivrednom zemljištu koje je u zemljišnim knjigama upisano kao „općenarodna imovina“

Činjenice i apelacioni navodi U ovom predmetu Ustavni sud je razmatrao apelaciju podnesenu s ciljem utvrđivanja da li apelant ima legitimno očekivanje da će steći pravo vlasništva dosjelošću na određenom poljoprivrednom zemljištu koje je u zemljišnim knjigama upisano kao „općenarodna imovina“. Osnovno pravno pitanje bilo je da li se na takvom zemljištu, koje predstavlja državnu imovinu, može steći vlasništvo dosjelošću i da li je apelantovo očekivanje u pogledu priznanja vlasništva bilo legitimno u skladu s domaćim zakonima.

Zemljište koje je predmet spora apelant koristi od 1989. godine, bez smetanja u posjedu i bez osporavanja trećih lica. Općinski sud je utvrdio da je apelant savjestan posjednik i zaključio da ispunjava uvjete za stjecanje vlasništva dosjelošću na osnovu člana 58. stav 2. Zakona o stvarnim pravima FBiH jer je u posjedu zemljišta duže od 20 godina (od 10. oktobra 1995. do 27. oktobra 2021). Nasuprot tome, Kantonalni sud je zauzeo stav da se radi o državnoj imovini, te da pravo vlasništva na predmetnom poljoprivrednom zemljištu ima država BiH, a njime raspolaže Federacija BiH, u skladu sa članom 98. stav 1. Zakona o poljoprivrednom zemljištu Federacije BiH. Stoga se ne može ni steći pravo vlasništva dosjelošću na poljoprivrednom zemljištu u državnom vlasništvu.

Odluka Ustavnog suda Za Ustavni sud u ovom predmetu osnovno pitanje je bilo da li se savjesnost posjeda na poljoprivrednom zemljištu u državnom vlasništvu može računati od 10. oktobra 1995. godine, odnosno od stupanja na snagu Zakona o osnovima vlasničkih odnosa Republike Bosne i Hercegovine pa do „27. oktobra 2021. godine“, kada je zaključena glavna rasprava u ovom predmetu.

Ustavni sud je naglasio da je zabrana stjecanja prava vlasništva dosjelošću na stvarima u društvenom vlasništvu bila specifično propisana članom 1. Zakona o pretvorbi društvenog vlasništva Republike BiH, koji je stupio na snagu 25. novembra 1994. godine. Također je istakao da prvostepeni sud nije uzeo u obzir činjenicu da je 4. aprila 2005. godine na pravnu snagu stupio Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom BiH, kojim je zabranjen svaki direktni ili indirektni prijenos vlasništva na državnoj imovini. Ustavni sud je istakao da od tog datuma počinje pravno djelovati zabrana raspolaganja državnom imovinom, bez obzira na novi Zakon o stvarnim pravima Federacije koji je donesen 2013. godine, koji ne sadrži zabranu stjecanja prava vlasništva na nekretninama u društvenom vlasništvu. Ustavni sud je podsjetio da je u svojoj praksi zauzeo stav da Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom ima karakter *lex specialis* zakona u vezi s raspolaganjem državnom imovinom u odnosu na Zakon o stvarnim pravima Federacije, sve dok se pitanje statusa i upravljanja državnom imovinom ne riješi na državnom nivou ili dok visoki predstavnik ne odluči drugačije. Ustavni sud je u istoj odluci naglasio da je cilj Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom da zaštiti od potencijalne štete do koje bi moglo doći uslijed raspolaganja državnom imovinom, te da se prema odredbama tog zakona zabranjuje svaki direktni ili indirektni prijenos vlasništva na državnoj imovini. Slijedom toga, Ustavni sud je smatrao da bi utvrđivanjem dosjelošti, odnosno prava vlasništva na predmetnim nekretninama u korist apelanta i nalaganjem upisa prava vlasništva u zemljišne knjige na apelantovo ime došlo do „prijenosa vlasništva na državnoj imovini“ koje je Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom zabranjeno. Na zabranu raspolaganja državnom imovinom ne utječe ni činjenica da se predmetne nekretnine u zemljišnim knjigama vode kao „općenarodna imovina“ imajući u vidu da je prema praksi Ustavnog suda općenarodna, odnosno društvena imovina izjednačena s državnom imovinom.

Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud je istakao da zabrana raspolaganja državnom imovinom uključuje zabranu promjene prava vlasništva na poljoprivrednom zemljištu u državnom vlasništvu već od momenta donošenja Zakona o pretvorbi društvenog vlasništva Republike BiH, koji je stupio na snagu 25. novembra 1994. godine, kao i Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom, koji je stupio na pravnu snagu 4. aprila 2005. godine.

Ustavni sud je istakao da iz odredbi Zakona o pretvorbi društvenog vlasništva, kao i Zakona o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom proizlazi da posjednik poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu, uključujući i apelanta, nije mogao biti u poštenom i savjesnom ubjeđenju da je vlasnik nekretnine koju koristi. Prema mišljenju Ustavnog suda, oba navedena zakona imaju potreban „kvalitet“ u smislu standarda Evropske konvencije. Navedeni zakoni su transparentni, jasni i predvidivi, te svako ko koristi državnu imovinu može razumno pretpostaviti da na takvoj imovini ne može steći pravo vlasništva jer bi to bilo protivno navedenim zakonima. Stoga, imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud je zaključio da apelant nije imao „legitimno očekivanje“ da će njegov tužbeni zahtjev, kojim je tražio da se utvrdi stjecanje prava vlasništva dosjelošću na poljoprivrednom zemljištu u državnom vlasništvu, biti ostvaren jer nije postojao „savjestan posjed“ koji je potreban kada se na osnovu Zakona o stvarnim pravima podnosi tužba radi stjecanja prava vlasništva dosjelošću na nekretninama. Dakle, apelant nema imovinu koja uživa zaštitu prema članu 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Ustavni sud je zaključio da nije došlo do povrede prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

AP-1646/21

27. mart 2025. godine

Povreda prava na dom – nepoštovanje zakona
prilikom donošenja naredbe za pretragu stambenih
prostorija i u postupku njenog izvršenja

Činjenice i apelacioni navodi Zbog navodnog obavljanja djelatnosti za koju nema odobrenje nadležnog organa (smještaj migranata), nadležna Kantonalna uprava za inspekcijske poslove se obratila nadležnom Kantonalnom tužilaštvu radi upućivanja zahtjeva Općinskom sudu za izdavanje naredbe za pretresanje stambenih prostorija u apelantovom vlasništvu. U tom zahtjevu je, između ostalog, navedeno da bi pretresanje izvršila tri kantonalna inspektora (tržišni, turistički i ugostiteljski), uz asistenciju ovlaštenih službenih lica – policajaca. Cilj pretresanja je bio pronalazak tragova i predmeta koji ukazuju na postojanje krivičnog djela neovlaštenog bavljenja određenim zanimanjem. Nadležno tužilaštvo je, u smislu člana 67. stav (2) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP), podnijelo zahtjev Općinskom sudu za izdavanje navedene naredbe za pretresanje na način kako je to predloženo u zahtjevu Kantonalne uprave. Općinski sud je, primjenom čl. 67. i 72. ZKP-a, donio osporenu naredbu kojom se nalaže pretresanje stambenih i pratećih objekata u apelantovom vlasništvu. U osporenoj naredbi su poimenično navedena tri kantonalna inspektora Kantonalne uprave koja će pretresti apelantov objekat, uz asistenciju ovlaštenih službenih lica MUP-a. Kantonalna uprava je na osnovu osporene naredbe izvršila „inspekcijski nadzor“ stambenog objekta u apelantovom vlasništvu, o čemu je istog dana sastavljen „zapisnik o inspekcijskom nadzoru“, koji je potom dostavljen Kantonalnom tužilaštvu. Nakon toga je Kantonalno tužilaštvo donijelo naredbu o neprovođenju istrage povodom izvršene navedene radnje pretresanja.

Apelant je smatrao da je osporena naredba Općinskog suda nezakonita i da je rezultirala kršenjem njegovog prava na dom jer je njome bilo određeno da će radnju pretresanja izvršiti kantonalni inspektori koji nemaju svojstvo ovlaštenih službenih lica. Također je naveo i da pretresanju nisu prisustvovala dva punoljetna svjedoka.

Odluka Ustavnog suda Ustavni sud je prvenstveno ocjenjivao zakonitost pretrage – miješanje u apelantovo pravo na dom u kontekstu obaveze pružanja odgovarajućih i učinkovitih zaštitnih mjera protiv bilo kakve zloupotrebe i arbitrarnosti u svjetlu standarda utvrđenih u sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda. Ustavni sud je smatrao da je, u smislu relevantnih odredbi ZKP-a i Zakona o kantonalnim inspekcijama, nedvojbeno da kantonalni inspektori nisu „ovlaštena službena lica“ koja mogu provoditi pretragu kao radnju preduzetu u istražnom postupku. Naglašeno je da je funkcija krivičnog progona zakonom isključivo dodijeljena tužiocu, odnosno ovlaštenim službenim licima koja tužilac ovlašćuje za provođenje istražne radnje, što je u konkretnom slučaju bila radnja pretrage. Stoga je zaključeno da se odredba člana 67. stav 2. ZKP-a, na osnovu koje je izdat osporeni nalog, ne odnosi na kantonalne inspektore kao državne službenike. Također je utvrđeno da prisutni policijski službenici nisu izvršili pretragu apelantovog „doma“, već su „pomagali“ u pružanju pomoći u provođenju inspekcijskog nadzora, u smislu člana 117. Zakona o inspekcijama. Osim toga, utvrđeno je da prilikom izvršenja osporenog naloga nije poštovan ni član 74. stav 4. ZKP-a s obzirom na to da tokom pretrage nije osigurana prisutnost dva punoljetna građanina. Ustavni sud je istakao da je izdavanje osporenog naloga zapravo rezultiralo kombinacijom dva potpuno različita ovlaštenja policijskih službenika u smislu Zakona o inspekcijama i ZKP-a te da je Općinski sud zapravo „pomiješao“ institute iz oba zakona kako bi osigurao učinkovitu primjenu člana 71. stav 3. tačka (f) Zakona o inspekcijama. S obzirom na navedeno, zaključeno je da su osporeni nalog i radnja pretrage rezultat višestrukog nepoštovanja imperativnih normi propisanih ZKP-om, zbog čega u konkretnom slučaju nije ispunjen kriterij miješanja „u skladu sa zakonom“, u smislu člana 8. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Razmatrajući zaključak o (ne) zakonitosti miješanja u apelantovo pravo na dom, Ustavni sud nije ispitivao da li je postojao legitiman cilj i nužnost miješanja, u smislu člana 8. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Činjenice i apelacioni navodi Presudom nadležnog Općinskog suda od 19. septembra 2019. godine (pravosnažna od 17. oktobra 2019. godine) apelant je proglašen krivim da je počinio dva krivična djela za koja mu je izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od jedne godine. Tom presudom je određeno da se, uz apelantov pristanak, navedena kazna zatvora zamjenjuje radom za opće dobro na slobodi u trajanju od 90 radnih dana. Istovremeno je presudom određeno da će se, u skladu sa članom 44. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: KZFBiH), rad za opće dobro na slobodi izvršiti u roku od jedne godine od pravosnažnosti presude, u skladu s Pravilnikom o izvršenju rada za opće dobro na slobodi (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Općinski sud je 16. oktobra 2020. godine primio akt Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) od 13. oktobra 2020. godine u kojem je navedeno da se apelant nalazi u Kazneno-popravnom zavodu Zenica na izdržavanju kazne zatvora u trajanju od pet godina i četiri mjeseca, koja po redovnom toku ističe 13. jula 2024. godine. U aktu Ministarstva je ukazano da navedena činjenica predstavlja objektivnu smetnju zbog koje u apelantovom slučaju ne može doći do realizacije rada za opće dobro na slobodi na osnovu presude od 19. septembra 2019. godine.

Općinski sud je 7. decembra 2020. godine donio rješenje kojim je odredio izvršenje kazne zatvora koja je izrečena presudom Općinskog suda od 19. septembra 2019. godine. To rješenje je zasnovano na odredbi člana 44. stav (5) KZFBiH, kojom je propisano da ukoliko „osuđenik po isteku određenog roka nije izvršio ili je samo djelimično izvršio rad za opće dobro na slobodi, sud će donijeti odluku o izvršenju kazne zatvora“. U vezi s tim je istaknuto da je u konkretnom slučaju rok za izvršenje rada za opće dobro na slobodi istekao 17. oktobra 2020. godine, te da, u smislu člana 44. KZFBiH, nisu propisani nikakvi izuzeci od odredbe stava (5) tog člana. Zbog toga je zaključeno da nije relevantno to što su za izvršenje postojale objektivne zapreke. Navedeno rješenje je potvrđeno osporenim drugostepenim rješenjem Kantonalnog suda od 18. marta 2021. godine.

Apelant je ukazao na kršenje prava na pravično suđenje. Smatrao je da su redovni sudovi suviše restriktivno, odnosno proizvoljno tumačili odredbe člana 44. KZFBiH i člana 2. stav (2) Pravilnika jer njima nije precizirano od kojeg momenta počinje teći rok za izvršenje mjere rada za opće dobro na slobodi. Prema apelantovim tvrdnjama, redovni sudovi su bili ovlaštteni i dužni u konkretnom slučaju ispitati razloge neizvršenja izrečene mjere rada za opće dobro, te cijeliti kao relevantnu činjenicu da on nije izbjegavao izvršenje izrečene mjere već da se u tom periodu nalazio u zatvoru na osnovu druge ranije presude.

Odluka Ustavnog suda Ustavni sud je istakao da je osporenim rješenjima određeno izvršenje jedinstvene kazne zatvora na osnovu presude Općinskog suda od 19. septembra 2019. godine jer je istekao jednogodišnji rok za izvršenje rada za opće dobro na slobodi (17. oktobra 2020. godine). U vezi s tim, Ustavni sud je ukazao da je rad za opće dobro na slobodi alternativna krivična sankcija koju sud, kada odmjeri i izrekne kaznu zatvora, može istovremeno odrediti uz pristanak optuženog. Radi se, dakle, o fakultativnoj alternativnoj krivičnoj sankciji koja ide u korist optuženog, uz obavezu njenog izvršenja u ostavljenom roku. Ustavni sud je dalje istakao da odredbe člana 44. stav (3) KZFBiH ne propisuju na jasan i predvidiv način od kojeg precizno momenta počinje teći rok za izvršenje rada za opće dobro na slobodi: „Rok za izvršenje rada za opće dobro na slobodi ne može biti kraći od jednog mjeseca niti duži od jedne godine“. S druge strane, odredbama stava (7) člana 44. KZFBiH propisana je nadležnost Ministarstva za izvršenje navedene mjere, dok je odredbama člana 2. stav (2) Pravilnika propisan rok u najdužem trajanju od godinu dana za raspoređivanje osuđenog na rad za opće dobro na slobodi nakon

što Ministarstvu bude dostavljena pravosnažna sudska presuda. U konkretnom slučaju redovni sudovi su početak računanja roka za izvršenje rada za opće dobro na slobodi striktno vezali za pravosnažnost navedene presude Općinskog suda od 19. septembra 2019. godine, nezavisno od činjenice što se apelant nalazio u zatvoru (zbog izdržavanja kazne zatvora na osnovu druge ranije presude) u periodu kada je trebao izvršiti navedenu mjeru. Navedenu činjenicu su organi javne vlasti (redovni sudovi i Ministarstvo) nesporno cijenili kao okolnost zbog koje apelant nije u potpunosti niti djelimično izvršio kaznu zatvora na osnovu presude Općinskog suda od 19. septembra 2019. godine. Međutim, redovni sudovi su u osporenim rješenjima smatrali da odredbe člana 44. stav (5) KZFBiH ne omogućavaju sudu da ispituje bilo kakve objektivne okolnosti zbog kojih apelant kao osuđeno lice nije izvršio svoju obavezu rada za opće dobro na slobodi, imajući pritom u vidu maksimalan jednogodišnji rok za izvršenje navedene obaveze, u smislu stava (3) člana 44. KZFBiH.

Takvo restriktivno tumačenje člana 44. KZFBiH u vezi sa članom 2. stav (2) Pravilnika, te neuzimanje u obzir okolnosti koja je iz objektivnih razloga spriječila, tj. onemogućila apelanta da izvrši rad za opće dobro na slobodi, prema mišljenju Ustavnog suda, u konkretnom slučaju je učinilo iluzornim apelantovo pravo da realizira navedenu alternativnu krivičnu sankciju koja predstavlja integralni dio „suđenja“. Pravilno provođenje pravde u okolnostima konkretnog predmeta je podrazumijevalo obavezu redovnih sudova da prilikom odlučivanja o izvršenju općeg rada za dobro na slobodi u apelantovom slučaju uzmu u obzir nespornu činjenicu da se apelant nalazio u zatvoru na izdržavanju kazne na osnovu druge ranije presude, zbog čega nije mogao izvršiti rad za opće dobro na slobodi. Time su, prema ocjeni Ustavnog suda, redovni sudovi propustili na odgovarajući način ispitati okolnost od odlučnog značaja za postizanje svrhe krivičnopravne sankcije u apelantovom slučaju.

Ustavni sud je istakao da su redovni sudovi u tumačenju i primjeni odredbi člana 44. KZFBiH i člana 2. stav (2) Pravilnika u vezi s početkom računanja roka za izvršenje rada za opće dobro na slobodi u datim okolnostima apelantovog slučaja iskazali pretjerani formalizam koji ostavlja dojam proizvoljnosti. Takvo postupanje redovnih sudova je rezultiralo narušavanjem garancija obuhvaćenih pravom na pravično suđenje u vidu efektivnog ostvarivanja svrhe kažnjavanja u kontekstu donesene pravosnažne presude od 19. septembra 2019. godine. Donošenjem osporenih rješenja apelant je istovremeno i suštinski doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na onaj koji mu je prvobitno utvrđen, odnosno priznat navedenom pravosnažnom presudom tako što mu je onemogućeno da ostvari pravo koje mu je priznato tom presudom – alternativna krivična sankcija umjesto kazne zatvora. Shodno tome, prema mišljenju Ustavnog suda, u okolnostima konkretnog predmeta ni način primjene relevantnih propisa ne može se smatrati srazmjernim cilju koji su ta pravila u vezi s radom za opće dobro na slobodi nastojala da postignu.

Ustavni sud je smatrao da je propust redovnih sudova koji se odnosi na ignoriranje specifičnog, relevantnog i važnog pitanja, od kojeg je zavisilo izvršenje rada za opće dobro na slobodi u apelantovom slučaju, rezultirao nedostatkom adekvatnog obrazloženja sudske odluke u specifičnim okolnostima konkretnog predmeta u vezi s apelantovim pristupom sudu. S obzirom na to da se radilo o pitanju koje je odlučujuće za ishod krivičnog postupka protiv apelanta, Ustavni sud je smatrao da se u datim okolnostima apelantovog slučaja prethodno opisano postupanje redovnih sudova može smatrati proizvoljnim u svjetlu garancija obuhvaćenih pravom na pravično suđenje.

Činjenice i apelacioni navodi Apelantica je protiv svog bivšeg muža G. S. podnijela krivičnu prijavu Okružnom javnom tužilaštvu u Doboju (u daljnjem tekstu: Okružno tužilaštvo) zbog krivičnog djela nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici.

U prijavi je navela da ju je bivši suprug tokom braka i nakon razvoda uznemiravao na različite načine. Navela je da ju je pratio, presretao dok je šetala s djetetom, uzimao dijete iz kolica bez njenog pristanka i vraćao ga kada bi on to smatrao prikladnim. Navela je i da se protivio tome da dijete ide u obdanište, da je zbog toga uznemiravao osoblje obdaništa, kao i da ju je prijavljivao Okružnom tužilaštvu, koje je ranije već donijelo odluku o nesprovođenju istrage. Također je navela da je lijepio poruke s neistinitim sadržajem kojima je, prema njenom mišljenju, pokušavao da je kompromitira. Prema njenim riječima, takvo ponašanje kod nje je izazvalo strah za vlastitu fizičku i psihičku sigurnost, kao i za djetetovu sigurnost. Također je napomenula da od početka decembra 2020. godine više nije imala problema s bivšim suprugom.

Nakon saslušanja apelantice te prikupljanja podataka iz obdaništa i Centra za socijalni rad u Doboju, Okružno tužilaštvo je donijelo naredbu da se protiv G. S. neće sprovesti istraga zbog krivičnog djela nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici. Postupajući tužilac je zaključio da iz prijave i spisa predmeta očigledno proizlazi da prijavljeni događaj nije krivično djelo. Istakao je da nije došlo do povrede apelantice fizičkog i psihičkog integriteta.

Apelanticine pritužbe glavnom okružnom javnom tužiocu Okružnog tužilaštva (u daljnjem tekstu: glavni tužilac) i Republičkom tužilaštvu su odbijene.

U apelaciji podnesenoj Ustavnom sudu apelantica je istakla da je osporenim odlukama došlo do povrede prava iz člana 8. Evropske konvencije jer nadležno tužilaštvo nije preduzelo adekvatne radnje kojim bi ispitalo njene navode o učinjenom porodičnom nasilju.

Odluka Ustavnog suda Ustavni sud je istakao da je Okružno tužilaštvo ocijenilo da u konkretnom slučaju nema krivičnog djela jer je iz navoda prijave i sadržaja apelanticine izjave proizlazilo da njen fizički integritet nije narušen. Također je na osnovu „detaljnog iščitavanja navoda prijave“ ocijenilo da ni apelantice psihički integritet nije narušen. Kako je istakao Ustavni sud, za provjeru apelanticinih navoda o povredi psihičkog integriteta Okružno tužilaštvo nije provelo bilo kakav dokaz, iako se radilo o veoma važnoj činjenici imajući u vidu sadržaj prijavljenog krivičnog djela. U konkretnom slučaju proizlazi da je Okružno tužilaštvo očito smatralo da se na osnovu prijave može izvesti zaključak o toj veoma bitnoj činjenici. Dakle, Okružno tužilaštvo nije ništa preduzelo kako bi precizno provjerilo apelanticine navode o povredi njenog psihičkog integriteta, a potom, zavisno od rezultata te provjere eventualno saslušalo (u svojstvu svjedoka) ili ispitalo (u svojstvu osumnjičenog) G. S. o apelanticinim navodima o počinjenom nasilju i eventualno sprovelo druge dokaze. Ustavni sud je istakao da je Tužilaštvo imalo mogućnost da radi provjere apelanticinih navoda naredi provođenje vještačenja apelantice psihičkog stanja jer se radi o činjenici za čije je utvrđivanje potrebno stručno znanje. Ustavni sud je ukazao da je odredbama člana 160. Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske propisano da se vještačenje određuje kada za utvrđivanje ili ocjenu neke važne činjenice treba pribaviti nalaz i mišljenje lica koja raspolažu potrebnim stručnim znanjem. Pri tome, Ustavni sud je naglasio da pravo stranaka u postupku na predlaganje dokaza nije apsolutno pravo i ne znači da je tužilaštvo obavezno prihvatiti svaki prijedlog za izvođenje dokaza. Međutim, u konkretnom slučaju se radilo o zaista važnoj činjenici od čijeg utvrđenja zavisi i daljnji tok postupka te eventualna potreba za daljnjim preduzimanjem istražnih radnji. Stoga, Ustavni sud je smatrao da je u konkretnom slučaju bilo neophodno da se dodatno provedu dokazi kojim bi se izvršila provjera apelanticinih navoda o povredi njenog psihičkog integriteta, naročito zato što je apelantica

tvrdila da je ta povreda posljedica krivičnog djela koje je počinio G. S. Ustavni sud je istakao da je apelantica tokom postupka ukazivala na potrebu provođenja vještačenja. Međutim, Ustavni sud nije mogao zaključiti da su tom pitanju glavni tužilac i Republičko tužilaštvo posvetili dužnu pažnju, niti su obrazložili zašto te apelanticine navode nisu razmotrili ili zašto su ih smatrali nebitnim. Ustavni sud je istakao da obrazloženja osporenih odluka upućuju na zaključak da su nadležna tužilaštva ispitivanje navoda iz apelanticine prijave provela na neadekvatan način jer su propustila da razmotre sve relevantne faktore bitne za odlučenje i o tome daju relevantne i dovoljne razloge. U konačnici, Ustavni sud je zaključio da Okružno tužilaštvo nije provelo djelotvornu istragu apelanticinih navoda o počinjenom nasilju, čime je propustilo da ispuni svoju pozitivnu obavezu zaštite apelanticinog privatnog života. Utvrdio je kršenje apelanticinog prava na privatni život iz člana II/3.f) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 8. Evropske konvencije.

- > Član 2. Evropske konvencije – pravo na život
- > Član 3. Evropske konvencije – zabrana mučenja
- > Član 5. Evropske konvencije – pravo na slobodu i sigurnost
- > Član 6. Evropske konvencije – pravo na pravično suđenje
- > Član 7. Evropske konvencije – kažnjavanje samo na osnovu zakona
- > Član 8. Evropske konvencije – pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, doma i prepiske
- > Član 9. Evropske konvencije – sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti
- > Član 10. Evropske konvencije – sloboda izražavanja
- > Član 11. Evropske konvencije – sloboda okupljanja i udruživanja – općenito
- > Član 13. Evropske konvencije – pravo na djelotvoran pravni lijek
- > Član 14. Evropske konvencije – zabrana diskriminacije
- > Član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju – zaštita imovine
- > Član 2. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju – pravo na obrazovanje – općenito
- > Član 3. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju – pravo na slobodne izbore – općenito/obim zaštite
- > Član 1. Protokola broj 4 uz Evropsku konvenciju – zabrana dužničkog zatvora
- > Član 2. Protokola broj 4 uz Evropsku konvenciju – sloboda kretanja
- > Član 1. Protokola broj 7 uz Evropsku konvenciju – proceduralne zaštite u vezi s protjerivanjem stranaca
- > Član 2. Protokola broj 7 uz Evropsku konvenciju – pravo na žalbu u krivičnim stvarima
- > Član 3. Protokola broj 7 uz Evropsku konvenciju – naknada za pogrešnu presudu
- > Član 4. Protokola broj 7 uz Evropsku konvenciju – pravo da se ne bude suđen ili kažnjen dvaput po istom predmetu
- > Član 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju – opća zabrana diskriminacije

Saradnja s drugim institucijama

Ustavni sud Bosne i Hercegovine kontinuirano saraduje s ustavnim, odnosno drugim najvišim nacionalnim sudovima koji obavljaju funkcije ustavnog sudovanja u drugim zemljama, s Vijećem Evrope, naročito s Evropskim sudom za ljudska prava i Evropskom komisijom za demokratiju putem prava (poznatijom kao Venecijanska komisija), kao i s Evropskom konferencijom ustavnih sudova, Svjetskom konferencijom ustavnih sudova i drugim međunarodnim organizacijama, institucijama i udruženjima.

Međunarodna multilateralna i bilateralna saradnja, kao i učestvovanje na međunarodnim konferencijama i stručnim skupovima prostor su u okviru kojeg Ustavni sud BiH promovira svoju doktrinu, iskustvo i praksu, posebno u domenu vladavine prava, zaštite i promocije značaja poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda. Na taj način Ustavni sud daje doprinos evropskoj civilizacijskoj i pravnoj stečevini, ali se njom u isto vrijeme i inspirira.

Sastanak s delegacijom u sastavu od šest ambasadora pri Vijeću Evrope u Strasbourgu: Caitriona Doyle (Irska), Aloisia Wörgetter (Austrija), Delphine Delieux (Belgija), Toma Galli (Hrvatska), Vebjørn Heines (Norveška) i Haris Bašić (Bosna i Hercegovina), zajedno s direktorom Programa Vijeća Evrope Clausom Neukirchom, zamjenikom sekretara Komiteta ministara Vijeća Evrope Denisom Bribosijajem te šeficom Ureda Vijeća Evrope u Sarajevu Bojanom Urumovom, Sarajevo, oktobar 2025. godine

Članstvo u međunarodnim organizacijama

Ustavni sud Bosne i Hercegovine je član Konferencije evropskih ustavnih sudova od 2000. godine, a punopravni član Svjetske konferencije ustavnih sudova od januara 2013. godine. Saradnja Ustavnog suda BiH i Venecijanske komisije počela je 1997. godine, a intenzivirana je od 2002. godine kada je Bosna i Hercegovina postala članica Vijeća Evrope i pristupila parcijalnom ugovoru Vijeća Evrope kojim je 1990. godine ustanovljena Venecijanska komisija.

Predsjednik Ustavnog suda BiH Mirsad Čeman i šefica Kabineta predsjednika Erda Začiragić na Šestom kongresu Svjetske konferencije ustavnih sudova, Madrid, Španija, oktobar 2025. godine

Svjetska konferencija ustavnih sudova

Svjetska konferencija ustavnih sudova osnovana je na inicijativu Venecijanske komisije s ciljem okupljanja ustavnih sudova i drugih najviših sudova koji obavljaju funkciju ustavne kontrole širom svijeta. Ustavni sud BiH je punopravni član Svjetske konferencije ustavnih sudova (*World Conference on Constitutional Justice*) od januara 2013. godine. Predstavnici Ustavnog suda učestvovali su na Šestom kongresu Svjetske konferencije ustavnih sudova (WCCJ), koji je održan u Madridu (Kraljevina Španija) u periodu od 28. do 31. oktobra 2025. godine. Šesti kongres WCCJ-a bio je fokusiran na „ljudska prava budućih generacija“. Rad Kongresa je održan u okviru četiri tematske sesije pod nazivom: „Očuvanje prirodnih resursa i okoline“, „Očuvanje kulturne baštine čovječanstva“, „Pristup naučnim spoznajama i novim tehnologijama“ i „Nezavisnost ustavnih sudova“.

Saradnja s Evropskim sudom za ljudska prava

Od maja 2019. godine Ustavni sud je član Mreže visokih sudova koja je osnovana na inicijativu i u okviru Evropskog suda za ljudska prava. Cilj uspostavljanja Mreže je unapređenje dijaloga i primjene Konvencije, odnosno stvaranje praktičnog i korisnog sredstva razmjene relevantnih informacija o konvencijskoj sudskoj praksi i povezanim pitanjima. Evropski sud za ljudska prava početkom svake godine organizira otvaranje sudske godine. Potpredsjednica Ustavnog suda BiH Valerija Galić je i 2025. godine učestvovala na seminarima i na svečanoj sjednici Evropskog suda za ljudska prava povodom otvaranja sudske godine.

Potpredsjednica Valerija Galić i šefica Kabineta predsjednika Erda Začiragić u radnoj posjeti Evropskom sudu za ljudska prava u Strasbourgu, Francuska, januar 2025. godine

Regionalna saradnja

Ustavni sud ostvaruje redovne kontakte i saradnju s ustavnim sudovima zemalja iz regije, kako bilateralno tako i učestvovanjem, odnosno organiziranjem regionalnih konferencija.

Predstavnica Ustavnog suda je 7. marta 2025. godine učestvovala na Trećem pravosudnom forumu o temi „Rodna ravnopravnost i Zapadni Balkan“ koji je održan u Skoplju, Republika Sjeverna Makedonija.

Predstavnici Ustavnog suda su u periodu od 10. do 13. novembra 2025. godine učestvovali na regionalnom radnom sastanku o temi „Primjena prakse Evropskog suda za ljudska prava u radu ustavnih sudova“ koji je održan u Prištini, Kosovo, u organizaciji Vijeća Evrope.

Učestvovanje Ustavnog suda na međunarodnim simpozijima i konferencijama

Ustavni sud BiH kontinuirano učestvuje na međunarodnim simpozijima i konferencijama, te ostvaruje uzajamne studijske posjete ustavnim i drugim najvišim međunarodnim sudovima.

Predsjednik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine Mirsad Ćeman i šefica Kabineta predsjednika Erda Začiragić učestvovali su u radu Treće godišnje konferencije Foruma balkanskih ustavnih sudova, koji je od 13. do 16. novembra 2025. godine održan u Antaliji, Turska. Forum je organizirao Ustavni sud Republike Turske. Ustavni sud BiH nije član ovog foruma te je u njegovom radu učestvovao kao posmatrač. Tema Foruma bila je „Standardizacija ljudskih prava i uloga ustavnog pravosuđa“.

Predsjednik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine Mirsad Ćeman i šefica Kabineta predsjednika Erda Začiragić na Trećoj godišnjoj konferenciji Foruma balkanskih ustavnih sudova, Antalija, Turska, novembar 2025. godine

Konferencije u organizaciji/suorganizaciji Ustavnog suda

Od 2017. godine Ustavni sud ostvaruje dobru saradnju s AIRE centrom iz Londona (*Advice on Individual Rights in Europe*), s kojim zajednički organizira godišnje konferencije najviših sudova u BiH u okviru Pravosudnog foruma za Bosnu i Hercegovinu. Cilj Foruma je unapređenje saradnje između najviših sudskih instanci i harmonizacija sudske prakse u Bosni i Hercegovini kako bi ona bila ujednačena s evropskim standardima. Tema posljednje konferencije održane u Sarajevu u decembru 2025. godine bila je „Oduzimanje nezakonito stečene imovine u fokusu pravosuđa Bosne i Hercegovine“. Konferencija je okupila više od 70 predstavnika najviših pravosudnih institucija, tužilaštava, ministarstava, međunarodnih organizacija i civilnog društva iz BiH i Evrope.

Deveta godišnja konferencija u okviru Pravosudnog foruma za Bosnu i Hercegovinu o temi „Oduzimanje nezakonito stečene imovine u fokusu pravosuđa Bosne i Hercegovine“, Sarajevo, decembar 2025. godine

Predsjednik Ustavnog suda BiH Mirsad Ćeman i potpredsjednica Valerija Galić sa specijalnom izjaviteljicom Ujedinjenih naroda za položaj branilaca ljudskih prava Mary Lawlor, Sarajevo, juni 2025. godine

Predsjednik Ustavnog suda BiH Mirsad Ćeman s Luigijem Sorecom, šefom Delegacije Evropske unije u Bosni i Hercegovini i specijalnim predstavnikom Evropske unije u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, juli 2025. godine

Saradnja sa međunarodnim institucijama i organizacijama koje djeluju u Bosni i Hercegovini

Ustavni sud Bosne i Hercegovine redovno saraduje s predstavnicima međunarodnih institucija koje djeluju u Bosni i Hercegovini, uključujući i diplomatske misije i predstavništva. U radnim i kurtoaznim posjetama Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine tokom 2025. godine bili su, između ostalih: specijalna izjaviteljica Ujedinjenih naroda za položaj branilaca ljudskih prava, predstavnici Tužilaštva Švicarske Konfederacije, šef Delegacije Evropske unije u Bosni i Hercegovini i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini, delegacija Odbora Evropskog parlamenta za ustavna pitanja (AFCO), ambasadori pri Vijeću Evrope u Strasbourgu, ambasador Republike Austrije u Bosni i Hercegovini, predsjedavajući Delegacije Evropskog parlamenta za odnose s Bosnom i Hercegovinom i Kosovom (DSEE) te ambasador Republike Indonezije u Bosni i Hercegovini.

Predsjednik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine Mirsad Ćeman i sutkinja Larisa Velić s predstavnicima Tužilaštva Švicarske Konfederacije, juli 2025. godine

Predsjednik Ustavnog suda BiH Mirsad Ćeman i Njegova ekscelencija Manahan M. P. Sitompul, ambasador Republike Indonezije u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, august 2025. godine

Predsjednik Ustavnog suda BiH Mirsad Ćeman i Njegova ekscelencija Georg Diwald, ambasador Republike Austrije u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, oktobar 2025. godine

A stylized human figure composed of a circle for the head and two curved lines for the arms. Each arm holds a pair of scales of justice. The entire graphic is rendered in a light orange color against a darker orange background.

ANEKSI

Ustavni sud Bosne i Hercegovine – Historijski pregled važnih događaja

1963.	Ustav Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine – uspostavljen Ustavni sud SR Bosne i Hercegovine
1964.	Konstituiran Ustavni sud SR Bosne i Hercegovine – prvi Ustavni sud u Bosni i Hercegovini – prvi predsjednik Slobodan Marjanović
1964.	Prva odluka/rješenje u nekom predmetu pred Ustavnim sudom SR Bosne i Hercegovine
1974.	Novi Ustav SR Bosne i Hercegovine – proširena nadležnost Ustavnog suda SR Bosne i Hercegovine
1975–1996.	Funkcioniranje Ustavnog suda SR Bosne i Hercegovine na osnovu Ustava SR BiH iz 1974. godine
1995.	Potpisan Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini (tzv. Dejtonsko-pariski mirovni sporazum) – Aneks IV Ustava Bosne i Hercegovine – decembar 1995. godine
1997.	Konstituiran Ustavni sud Bosne i Hercegovine – prvi saziv po Ustavu iz 1995. godine – predsjednik Mirko Zovko
1997.	Usvojen Poslovnik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (kasnije preimenovan u Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine)
2000.	Ustavni sud Bosne i Hercegovine postao član Konferencije evropskih ustavnih sudova (CECC)
2002.	Istekao mandat prvom sazivu sudija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine konstituiranog prema Ustavu BiH iz 1995. godine (Aneks IV)
2002.	Intenzivirana saradnja s Evropskom komisijom za demokratiju putem prava – Venecijanska komisija, nakon što je Bosna i Hercegovina postala članica Vijeća Evrope i pristupila parcijalnom ugovoru Vijeća Evrope kojim je 1990. godine ustanovljena Evropska komisija za demokratiju putem prava
2003.	Drugi saziv – predsjednik Mato Tadić
2003.	Regionalne konferencije ustavnih sudova država nastalih nakon disolucije SFR Jugoslavije: na inicijativu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine započeta regionalna saradnja i 2004. godine održan prvi okrugli sto, naredni 2006, 2008, 2010, 2012. itd.
2005.	Usvojena Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (raniji naziv – Poslovnik Ustavnog suda Bosne i Hercegovine)
2004.	Formirana Komisija za ljudska prava pri Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (rješavanje preostalih predmeta Doma za ljudska prava)
2006.	Treći saziv – predsjednica Hatidža Hadžiosmanović
2006.	Prestala s radom Komisija za ljudska prava pri Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine

2008.	Zgrada u kojoj je smješten Ustavni sud Bosne i Hercegovine proglašena nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine
2008.	Četvrti saziv – predsjednica Seada Palavrić
2009.	Amandman I na Ustav Bosne i Hercegovine – proširena nadležnost Ustavnog suda Bosne i Hercegovine na Brčko distrikt Bosne i Hercegovine
2009.	Peti saziv – predsjednik Miodrag Simović
2012.	Šesti saziv – predsjednica Valerija Galić
2013.	Ustavni sud Bosne i Hercegovine postao punopravni član Svjetske konferencije ustavnih sudova (WCCJ)
2014.	Svečanom sjednicom Ustavnog suda i Međunarodnom stručnom konferencijom obilježena 50. godišnjica ustavnog sudovanja i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
2015.	Sedmi saziv – predsjednik Mirsad Ćeman
2017.	U saradnji s AIRE centrom iz Londona, u okviru Pravosudnog foruma za Bosnu i Hercegovinu, počevši od 2017. godine, organiziraju se godišnje konferencije najviših sudova u Bosni i Hercegovini
2018.	Osmi saziv – predsjednik Zlatko M. Knežević
2019.	Ustavni sud BiH postao član Mreže visokih sudova osnovane na inicijativu i u okviru Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourgu
2020–2022.	Poseban režim rada uzrokovan pandemijom koronavirusa (COVID-19)
2021.	Deveti saziv – predsjednik Mato Tadić
2021.	Veliko vijeće donijelo zaključak prema kojem će Ustavni sud ubuduće apelantima dostavljati odgovor na apelaciju koji su Ustavnom sudu dostavili drugi učesnici u postupku, radi izjašnjenja apelanata na navode iz tog odgovora
2022.	Posjeta predsjednika Evropskog suda za ljudska prava i slobode Roberta Spana Ustavnom sudu BiH
2022.	Deseti saziv – predsjednica Valerija Galić
2023.	U Pravilima Ustavnog suda Bosne i Hercegovine brisan član 39. (Obavezno odgađanje sjednice)
2023.	Konferencija „Izvršenje odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine“ – organizator Ustavni sud BiH uz pomoć i podršku Ureda Evropske unije u Bosni i Hercegovini
2023.	Deseti regionalni forum pod nazivom „Uspostavljanje ravnoteže između zaštite podataka i transparentnog pravosuđa: Evropski okvir“
2024.	Jedanaesti saziv – predsjednica Seada Palavrić
2024.	Dopuna Pravila Ustavnog suda BiH – izuzetno produženje mandata sudije
2025.	Dvanaesti saziv – predsjednik Mirsad Ćeman

Registar sudija, predsjednika, generalnih sekretara i registrara

SUDIJE

Slobodan Marjanović	1964–1971	Dr. Kasim Trnka	1989–1993
Milutin Đurašković	1964–1967	Dr. Nedjeljko Milićević	1990–1998
Momir Jovanović	1964–1971	Dušan Obradović	1992–1996
Dr. Salamon Konforti	1964–1971	Želimir Juka	1994–1996
Olga Marasović	1964–1967	Prof. dr. Joseph Marko	1997–2002
Borivoje Popović	1964–1971	Dr. Hans Danelius	1997–2002
Dr. Zaim Šarac	1964–1965	Prof. dr. Louis Favoreu	1997–2002
Tahir Hadžović	1965–1975	Prof. dr. Ismet Dautbašić	1997–1998
Bisera Taušan	1967–1975	Prof. dr. Kasim Begić	1997–2002
Bogomir Brajković	1967–1979	Marko Arsović	1997–2000
Atijas Cevi	1971–1979	Prof. dr. Vitomir Popović	1997–2002
Ante Miljas	1971–1978	Mirko Zovko	1997–2002
Jovo Sojić	1971–1979	Zvonko Miljko	1997–2002
Dr. Gašo Mijanović	1971–1979	Azra Omeragić	1998–2002
Džemal Kapić	1974–1980	Prof. dr. Snežana Savić	2000–2002
Danilo Jakovljević	1976–1983	Prof. Didier Maus	2002–2003
Šefkija Puzić	1976–1983	Hatidža Hadžiosmanović	2003–2008
Ismet Brkić	1976–1981	Prof. dr. Ćazim Sadiković	2003–2005
Miroslav Krvavica	1978–1986	Jovo Rosić	2003–2006
Hazim Eminefendić	1979–1987	Prof. David Feldman	2003–2011
Eva Lett	1979–1987	Krstan Simić	2007–2010
Đuro Vekić	1980–1985	Tudor Pantiru	2002–2021
Anđelko Veljić	1981–1989	Mato Tadić	2002–2022
Enver Lihić	1981–1989	Valerija Galić	2002–
Ćazim Sadiković	1984–1993	Prof. dr. Miodrag Simović	2003–2022
Slavojka Todorović	1984–1990	Prof. dr. Constance Grewe	2004–2017
Đorđo Samardžić	1984–1986	Seada Palavrić	2005–2025
Anđelko Kovačević	1985–1989	Mirsad Ćeman	2008–
Ljubo Kovačević	1986–1989	Margarita Caca-Nikolovska	2011–2020
Nedjeljko Stipić	1986–1989	Zlatko M. Knežević	2011–2024
Pero Krijan	1988–1993	Giovanni Grasso	2017–2020
Alija Latić	1988–1998	Prof. dr. Angelika Nußberger	2020–
Milan Škoro	1989–1991	Prof. dr. Ledi Bianku	2021–
Dr. Drago Bago	1989–1991	Prof. dr. Helen Keller	2022–
Dr. Ismet Dautbašić	1989–1997	Marin Vukoja	2024–
Dr. Hasan Bakalović	1989–1995	Prof. dr. Larisa Velić	2025–

PREDSJEDNICI

Slobodan Marjanović	1964–1971
Bogomir Brajković	1971–1979
Đuro Vekić	1980–1984
Ćazim Sadiković	1984–1986
Slavojka Todorović	1986–1988
Pero Krijan	1988–1989
Dr. Kasim Trnka	1990–1992
Dr. Ismet Dautbašić	1992–1997
Mirko Zovko	1997–1999
Prof. dr. Kasim Begić	1999–2001
Prof. dr. Snežana Savić	2001–2002
Mato Tadić	2003–2006
Hatidža Hadžiosmanović	2006–2008
Seada Palavrić	2008–2009
Prof. dr. Miodrag Simović	2009–2012
Valerija Galić	2012–2015
Mirsad Ćeman	2015–2018
Zlatko M. Knežević	2018–2021
Mato Tadić	2021–2022
Valerija Galić	2022–2024
Seada Palavrić	2024–2025
Mirsad Ćeman	2025–

GENERALNI SEKRETARI

Jakob Papo	1964–1980
Mladen Novak	1980–1982
Nedjeljko Milićević	1982–1988
Milica Dalagija	1989–1999
Biljana Potparić-Lipa (v. d.)	1999–2000
Dušan Kalembur	2001–2008
Zdavko Đuričić	2008–2015
Nataša Vuković	2015–

REGISTRARI

Faris Vehabović	2004–2007
Zvonko Mijan	2008–2022
Sevima Sali-Terzić	2022–2025
Hasan Mujagić	2025–2025
Erda Začiragić	2025–

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

Reisa Džemaludina Čauševića 6/III, Sarajevo

Tel: +387 33 251 226

e-mail: info@ustavisud.ba

www.ustavisud.ba